

Naujienų Antroji Dalis

NR. 416

CHICAGOS LIETUVIŲ LITERATŪROS DRAUGIJOS LEIDINYS

XIV METAI

VYTAUTAS GAIGALAS

Bretonų romanai

Šalia epinės poezijos prancūzų literatūroje vystėsi ir kita originalaus charakterio poezija kilusi iš vadinamosios bretonų tradicijos. Šią poeziją dominuoja savotiška ir sykiu keista vaizduotė, kur herojai klajoja po mirties kraštus ir norėdami įrodyti ištikimybę savo širdies damai, neboja net pačių baisiausių ir išgastinčiausių pavojų. Čia gamta yra grynai poeto užgaidų vykdytoja; ji klusni jo vaizduotei ir įnoriams — riterio išlietas iš fontano vanduo iššaukia baisiausią audrą, liūtas tampa didvyrio tarnu ir jo ištikimu palydovu, žodžiu, visa gamta klauso poeto išmislingų ir keistų įnorių.

Šiai poezijos rūšiai definityvios įtakos padarė keltai, kurie jau labai anksti turėjo sukūrę savitą folklorą. Kadangi šita rasė gyveno kalnuotose vietose, tai tiek romėnų, tiek krikščioniškoji kultūra prašliaužė grynai paviršiumi nepaliesdamos šios rasės sielos gelmių. Jų poezija apėmė kiekvieną realybę, bet ta realybė ilgainiui buvo taip išsijota, kad iš jos bepaliko tik ideali figūra, kitais žodžiais, idealizuota realybė.

Keltų legendos, religinės ir istorinės tradicijos ir sudaro keltų poezijos medžiagą. Šioje poezijoje viskas, net ir kas nelauktiniausio ir neįtikimiausio, yra galima. Pasakyčiau, kad šio keltinio poetiško pasaulio vienintelis ir pastovus įstatymas yra stebuklas. Žmogus čia vaikščioja po mirusių karalystę, sutinka nematytas būtybes, turi keistas ateities vizijas, yra apdovanotas viršgamtiškomis galiomis ir mokslais. Gyvuliai čia kalba ir protauja, ietys, medžiai, augalai čia kovoja kaip atskiros ir savarankiškos substancijos.

Šių keltų poemų garsas pamažu pasklido visur ir jos buvo su malonumu priimtos. Šiaur. Prancūzijos feodalams jau buvo gana nusibodusi ta grubi, šiurkšti ir monotoniška epinė poezija, ir jie mielai priėmė naują literatūrą ir jos švelnesnius papročius. Šiauriečiams nepaprastai patiko ši užburianti ir keista poezija ir apysakos. Moteris neradusi vietos epinėje poezijoje, pasiūto staiga ta nimfa, kuri duoda impulsą ir inspiraciją šiam naujam literatūros žanrui.

Šią keltų poeziją greit pasisavino anglo-normanai ir prancūzų poetai, perdirbo šias trumpas poemas į aštuoniaskiemenes eilutes, pridėjo dar dalį nuosavos kompozicijos ir

iš to viso gavosi eiliuoti, vadinamieji bretonų romanai arba apysakos.

Ši keltų literatūra pradėjo pamažu slinkti Prancūzijos maždaug apie dvylikto šimtmečio vidurį. Gi apie XIII šimtmečio vidurį bretonų romanų buvo tiek gausu, kad juos jau reikėjo, kaip ir epinę poeziją, skirstyti ciklais. Jie skirstomi į tris grupes: a) meilės poemos, b) avantiūriniai, arba Apvaliojo Stalo romanai, kurie pasakoja karaliaus Arturo riterių nuotykius, c) mistiniai, kurie pasakoja Gralio Taurės ieškojimą.

Reikia gerai išidėmėti, kad šitie romanai ir meilės poemos buvo skirti skaitymui. Jie nėjo iš vieno į kito žonglieriaus burną kaip epinė poezija. Šis naujas ciklas yra jau modernia žodžio prasme romanai arba novelės, nors savo forma ir turiniu jie gana skiriasi nuo šių dienų romanų.

Stabtelkime tad po truputėlį prie kiekvieno iš tų ciklų ir jų pagrindinių romanų, kurie ir šių dienų skaitytoją užburia ar tai savo poezija ir lyriškumu bei formos paprastumu, ar savo avantiūrų neįtikėtinumu ir prašmatnumu, arba pagaliau savo didinga ir mistine atmosfera.

a) *Meilės poemos*. Iki šiol prancūzų literatūroje meilė nevaiddino tikros jai prideramos rolės. Epe jai vietos visai nebuvo, o pietinėje Prancūzijos dalyje ji tarnavo tik rafinuotai poetų retorikai mandriau pasireikšti. Meilė kaip aistra, žudanti ar viltinga, džiugi ar skausminga, meilė kaip gyvenimo ar mirties aktyvinas randama pirmusyk poetės Marijos iš Prancūzijos kūriniuose ir *Tristano ir Izoldos* poemoje.

Apie poetės Marijos iš Prancūzijos gyvenimą žinių turima labai nedaug. Ji pati sako — „Marija turiu vardą ir esu iš Prancūzijos“ Taip jai tas vardas (*Marie de France*) ir prigijo. Ji gyveno antroje XII šimtmečio pusėje, greičiausiai Anglijoje, prancūziškai kalbančioje aplinkoje. Jos poemos yra dedikuotos vienam karaliui, kuris negalėtų būti kitas kaip Henrikas II Plantagenietis. Marijos meilės poemos yra trumpi pasakojimai kur meilės avantiūros mielai yra pinamos su pasakų pasauliu. Bet ji daugiau domisi sentimentu švelnumu negu viršgamtiškumu. Meilė jos poemose yra spontaniška, gaj, nedominuojama retorikos taisyklių.

ADOMAS P. JASAS

KAINO KERSTAS

*Mąstau,
kad tau
vis kris, kaip krito nuo seniai,
tik Dievo stalo trupiniai:
būtis — kaip meilė laikina,
mirtis — gyvenimo kaina...*

*O dėl ramybės ar taikos
Jis lauks vis pirmgimio aukos.*

*Jei Jis teisingas — aš žiaurus:
pasėsiu žemėje karus,
ir jau gūdžiai neverks širdis,
nors savo brolių nužudys:
būtis — kaip meilė laikina,
mirtis — gyvenimo kaina...*

Paprasta ir natūrali, ši meilė yra žmogiška, sykiu poetiška, mažai varžoma rafinuotų manierų.

Jos poemų, išlikusių iki mūsų dienų yra apie dvylika. Viena iš trumpesnių ir gražesnių yra *Laustic*. Jos siužetas šitoks: Saint Malo miestelyje vienas riteris gėrisi kas naktį grožiu savo damos, kuri sąmoningai sėdi prie lango. Jos vyras nori sužinoti, kodėl ji kiekvieną mėnesienos naktį taip ilgai sėdi. Ji pameluoja savo vyrui, girdi, lakštingalos giesmė ją žavi. Vyras įsako tarnams pagauti lakštingalą kuri kas naktį gieda kručiuose. Jis ją užmuša ir, nuėjęs savo žmonai, pasako, kad ji dabar galės ramiai miegoti. Žmona suvynioja negyvą lakštingalą į šilką ir nušunčia riteriui, kuris ją padeda po stiklu kaip relikviją.

Panašūs siužetai neišvengia nuobodumo, ypač dar kad Marijai iš Prancūzijos trūksta kūrybinės energijos. Bet paprastumas, tikslumas, švelni melancholija patraukia ir suidomina skaitytoją. Gaila, kad po jos šis meilės poemų entuziazmas beveik visai pranyko.

Meilės aistroje, kuri pražudo ir veda mirtin, telpa visa *Tristano ir Izoldos* legenda. Šia tema yra randamos dvi poemos, kurios maždaug yra vienalaikės: normano Béroutl versija, sukurta apie 1190 m., ir Thomo versija. Bet daugiau išvystyta, tikslesnė ir patetiškesnė yra anglo - normano Thomo versija sukurta tarp 1155 ir 1170 metų.

Tristanas, karaliaus Marko seserėnas, išvaduoja kraštą iš irlandiečio pabaisos Morholto, kuriam reikėdavo duoti duoklę jaunais žmonėmis. Kovoje Tristanas sužeidžiamas nuodinga strėle. Žaizda negyja. Jis sėda į valtį ir srovė jį nuneša į Morholto šalį, kurio

sesuo Izolda Blondinė Tristaną pagydo jo nepažindama. Vėliau jis dar sykį atvyksta Irlandijon ieškoti Izoldos: ją nori vesti karalius Markus. Abu, grįždami laivu, per nepasiziūrėjimą išgeria Izoldos motinos virto vyno, kuris turėjo amžiams surišti meilės ryšiais jaunąją Izoldą su senuoju karaliu Marku. Šis momentas tampa fatališku jų dviejų gyvenime. Karaliaus išvyti, Tristanas ir Izolda gyvena miške. Pagaliau Markus sutinka pasiimti Izoldą, o Tristanas išvyksta svetur ir veda kitą Baltaranę Izoldą. Jis vėl sužeidžiamas ir siunčia pasiuntinį, kuris turi parvesti Blondinę Izoldą, kad vėl jį pagydytų. Jei būrė bus balta, tai reiškia Izolda atvyksta. Tą visą pašnekesį girdėjo Baltaranė Izolda, Tristano žmona. Laivas grįžta su balta bure, bet jo žmona sušunka — „Būrė yra juoda“. Tristanas miršta, gi išlipus į krantą Blondinė Izolda sukniumba negyva ant savo mylimojo lavono.

Toks yra šitas romanas, kur visagalė meilė jungia du herojus prieš visus žmogiškus ir dieviškus įstatymus. *Legenda* turėjo nepaprastą pasisekimą. Jausmo intensyvumas, aistros galingumas ir švelnumas, kenčiančios ir gyvenimo palaužtos dvi sielos; karaliaus Marko didžiadvasiškumas ir kančia, ir virš visko triumfiškas meilės fatališkumas sapnų pasaulyje kur dvi būtybės negali būti viena be kitos — visa tai padaro šį romaną daug žmogiškesniu ir suprantamesniu negu epinės poemos.

b) *Avantiūriniai, arba Apvaliojo Stalo romanai*. Šių visų apysakų centrinė figūra yra karalius Arturas. Jis buvo iš tikrųjų vienos keltų genties vadas, bet legenda padarė jį Didžiosios Britanijos karaliumi. Į savo dvarą jis surinko (Tąsa 2-am psl.)

(Tesiſvs)

Taryba ir pats gyvenimas pasienio zonoje daug kuo skyrėsi nuo viešosios policijos. Darbo mažai. Ką tai reiškia rajono viršininkui per savaitę du kartus patikrinti sargybinius!.. Neišpasakytas nuobodumas. Ketvirto rajono zonoje gyventojai daugumoje buvo mažazemiai baltgudžiai, o didesniuose vienkiemiuose sulenkėję lietuviai - plikbajorėliai. Su jais draugystė man nesiklijavo ir iš nuobodumo neturėjau kur dėti laisvo laiko. Kai atėjo medžioklės sezo-

Kiekvieno mėn. 1 ar 2 dieną važiuodavom su Minalga į Zarasus parsivežti pinigų apmokėjimui algų visiems rajono policijos tarnautojams. Kadangi naujojo gyvenamojo vietos valgi turėjome gamintis patys, tai vieną kartą per savaitę aš arba Minalga važiuodavom į Zarasus atsivežt produktų. Zarasuose be Lietuvos Klubu dar buvo ir privatus klubas vardu "Akstinas", kurio šeimininkės pareigas ėjo Paprockienė. Jos vyras, apie 50 metų amžiaus, buvo bedarbis ir jie nepasiturinčiai gyveno. Paprockai valdininkijos ir visuomenės tarpe turėjo labai gerą vardą, visų buvo gerbiami ir kiekvienas kaip galėdamas stengėsi paremti juos materialiai. Visi žinojo, kad Paprockai, atsisakydami saugesnio duonos kėsio, stengėsi išleisti mokslai labai gabi savo sūnų, kuris jau tada studijavo mediciną Kauno universitete. Aukštesnioji Zarasų miesto valdininkija sielosi ir rūpinosi surasti kokią nors tarnybą senam Paprockui ir sugalvojo, kad jį reikia priimti į pasienio policiją. J. Dijokas ir Naujalis tam priitarė ir jį, nors seno amžiaus žemo ūgio, netarnavusį kariuomenėje ir mažai raštingą priėmė ir paskyrė į mano rajoną eiliniu policininku. Jokių kitų pareigų aš jam negalėjau sugalvoti, kaip tik prižiūrėti ir šerti man skirtą susisiekti su valdiška kumelę vardu "Barbutė". Taigi, ir jis apsigyveno drauge su mumis ir gu-

(Tėsinys 9-tam ps.)

DR. ANNA BALIUNAS
AKIU, AUSU, NOSIES IR
GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
6322 SO. WESTERN AVENUE
Valandos: aksdien nuo 10 ligi 12 val.
iš ryto ir nuo 7 ligi 9 val. vakaro.
Šeštadieniais nuo 10 ligi 1 val.
Treč. uždaryta. Kitu laiku susitarus.
Ofiso telefon.: RProsect 8-3229
Rezid. telefon.: WALbrook 5-5076

Tel.: PProspect 8-1717

DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
 Val.: kas diena po pietu 1-3; vak. 7-8
 tikrai antrdienais ir penktadieniais
 Trečd. ir sekm. ofisas uždarytas
 Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
 Phone: RRepublic 7-7868

Walbrook 5-9106 — Randolph 6-1190
DR. JONAS G. BYLA
 nervų - smegenų ligos, chirurgija
 104 SO. MICHIGAN AVE.
 Kambarys 615
 Konsultacija tik susitarus

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
CHICAGO, ILL.
Telefonai:
Ofisas: HEMlock 4-5849
Rezidencija: HEMlock 4-3234
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Ketvirt. ir Penktadienį nuo
1-4 ir 7-9, Antrad. nuo 1-5, Trečiad.
ir Šeštadienį tiktaisi susitarus.

Ofiso telef.: Virginia 7-0036
Rezidencijos: BEverly 8-8244
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos:
Nuo 2—4 ir nuo 6—8:30 val. vakaro
Seštadieniais nuo 2 ki 4 po pietų.
Trečiadieni pagal sutarti.

Tel. ofiso: HE 4-1414; rez.: RE 7-6867
DR. BR. GAIŽIUNAS
 GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
 2454 WEST 71st STREET
 Valandos: 1—3 ir 6—8 val. po pietų
 kasdien. Šeštadieniai 1—4 val. p. p.
 Trečiadieniai uždaryta.

DR. A. JENKINS
PHYSICIAN AND SURGEON
 (Lietuvius Gydytojas)
2500 WEST 63RD STREET
 Ofiso val.: kasdien nuo 2-4 po pietu
 ir 7:30-9 vakaro
 Trečiadiį ir šeštadienį uždaryta
 Ofiso telefonas: **PROspect 6-3838**
 Rezid. telefonas: **R.Epublic 7-9199**

GRovehill 6-1595
Dr. Aldona A. Juska
AKIU LIGU SPECIALISTĖ
IR PRITAIKO AKINIUS
Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą.
išskyrus trečiadienius ir šeštadienius.
2422 W. MARQUETTE ROAD

Ofiso ir buto tel.: OLYmpic 2-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYOJAS IR CHIRURGAS
1407 SO 49th CT., CICERO
Kasdien 10—12 ir 4—7 val.
Trečiąj. ir šeštąj. tik 10—12 val.

Telef.: Ofiso ir buto OLYmpic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
 GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
 4938 W. 15th St., Cicero, Ill.
 Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vakaro
 Trečiadieniais uždaryta.
 Šeštadieniais 12—4 val.
 Butas: 1634 So. 49th Ave., Cicero, Ill

Ofiso telefonas: Lafayette 3-3210
Jei neatstiepija šaukite KEDzie 3-2861
Dr. Emily V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
4146 SO. ARCHER AVENUE
Val.: kasdien po pietų nuo 12—2:30
Daily afternoons
Val.: kasdien po pietų nuo 12—3.
6-9. Trečiadieniais tik susitarus.

Rezidencijas: Prospect 6-4732
DR. A. MACTUNAS
 CHIRURGAS
 2454 WEST 71st STREET
 (71-oji ir Campbell Ave.)
 Ofiso tel.: HE 4-1202 arba RE 7-9700
 Valandos: pirmad., ketvirtad. ir šešt.
 1-4 val. p. p.; antrd. ir penkt. 5-8 v. v.
 Trečdieniais uzdarvta.

Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 7-970
Rezidencijos: PR 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
Priėmimo val.: nuo 9-11 val. ryto iki
nuo 4-8 val. po pietų. Šeštadienį nuo 9-11
val. ryto ir nuo 2-4 val. po pietų.
Treciadieniais uždaryta.

Dr. Juozas PAUKŠTYS
DANTŲ GYDYTOJAS
4253 ARCHER AVENUE
(įėjimas iš Whipple St.)
Valandos: kasdien 10-12, 2-6 p. p.
7-9 p. m. Šeštadieniais 10-12.
Trečiądieniais uždaryta.
Telef.: LA 3-4949 — namu CE 3-778

DR. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofisas 4645 SO. ASHLAND AVE.
Ofiso valandos: nuo 3—8.
Treč. šešt. ir sekm. tik susitarus.
Ofiso telefonas: YArds 7-4787
Namu telefonai: PRespect 6-1930

Telef. ofiso: CLiffside 4-2896
Rezid.: LAfayette 3-1172
DR. P. STRIMATTIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1724 WEST 47th STREET
(kampas 47th ir Hermitage)
Priėmiomo val.: 2-4 ir 6-9 val. po pietų.
Šešt. 2-6 val. popiet. Įskyrus šeštadienį.

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
 Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
OFISAS: 5100 SO. WESTERN AVE.
Tel.: PProspect 8-1223 arba TR 3-5577
 Ofiso val.: pirmad. 8-10 val. vakaro,
 antrad., trečiad. ir penktad. 6-9 v. v.,
 šeštadieniais 2-4 val. po pietu.

DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2458 WEST 71 STREET
Kampas 71 ir Campbell Ave.
Ofiso telef.: Hemlock 4-2123
Rezid. telef.: Gibson 8-6195
Valandos: pirmadi. ir ketv. nuo 5 iki
9 val. vak., antradi. ir penktadi. nuo 1
iki 5 val. popiet, šeštadi. nuo 2 iki 4
val. popiet, trečiadieniai uždaryti.

Tel.: ofiso ir rez. PProspect 6-9400
Dr. Ona Vaškevičius
 (VAŠKEVIČIŪTE)
 GYDYTOJA IR CHIRURGE
 6248 SO. KEDZIE AVENUE
 Val.: kasdien nuo 1–3 popiet ir nuo
 6–8 val. vakaro; šeštad. 1–4 popiet
 trečiaadieni ir kitu laiku tik susitarus

C. Z. VEZEL'IS
DANTŲ GYDYTOJAS
4645 S. ASHLAND AVE. YA 7-2246
Val.: nuo 9 iki 12, nuo 1 iki 5, nuo
6 iki 8. Trečiadieniais uždaryta.

Tel.: ofiso VI 2-1581; rez.: VI 2-0745
DR. V. VILEIŠIS
 GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
 802 WEST 31st STREET
 (kampas Halsted ir 31os gatvių)
 Priėmimo valandos: 2-4 ir 6-8 val
 Šeštadieniais 2-4 val. po pietų
 Sekmadieniais uždaryta

P. ŠILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
 Aparatų - Protezių, Med. Band-
 azai, Speciali pagalba Kojoms
 (Arch Supports) ir t. t.
 Val: 9—4 ir 6—8. Šeštadieniais 9—1
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
 2850 West 63rd St., Chicago 29, Ill.
 Tel.: P-Rospect 6-5084

LIETUVIAI AKIŲ GYDYTOJAI
Dr. Ant. Rudokas, Opt.
 4455 SO. CALIFORNIA YA 7-738
 Tikrina akis ir pritaiko akinius,
 keičia stiklus ir rėmus.
 VAL: 10 ryto iki 8 vak. (trečiadienį
 uždaryta). šeštad. 10 ryto iki 3 p. m.

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas
Tel.: YArds 7-1829
Pritaiko Akinius
Kreivas Akis
Ištaiso.
Ofisas ir Akių Dirstuvė
756 WEST 35th STREET
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8
Treč. uždaryta. Penkt. ir šeštad. 10-
val. po pietu. Arba pagal susitarimą

Dr. Kazimieras
MICHEL

Optometristas-Orthoptistas

Gydo nusilpusias ir nervuotas akis.
Egzaminuoja akis ir pritaiko akinius.
Isgydo kreivas akis be operacijos.
Idėja netikra — artificialė akis paga-
sveiką. Tikrina klausą ir pagelbs
negirdintiems. Praktikuoja per 30
metus. Kalba lietuviškai.

4654 SO. ASHLAND AVENUE
Telefonas: Yards 7-6616

Nuo 10:00 val. ryto iki 8 val. vakaro

DR. S. VAITUSH, Opt
Palengvins akių įtempimą, kur
esti priežastimi galvo; skaudėjim
svaigimo arba aptemimo, nervuotum
skaudėjimo, akių karščio. Atitaiss
trumparegystę ir toliaregystę. Prine
giu teisingai akinius. Visuose atsitik
muose egzaminavimai daroma su ele
tra, parodančia mažiausias klaidas
Specialiai atyda kreipiama į mokykl
vaikus.

VALANDOS:
Nuo 10:30 ryto iki 7:00 vakaro.
Šeštadieniais iki 4 val. vakaro.
Trečiądienį ir sekmadi. uždaręta.
4712 S. ASHLAND AVE.
YArds 7-1373

8 — NAUJENOS, CHICAGO 8, IL
—SATURDAY, MAY 31, 1958

MENO ŽINIOS

Tvarko MIKAS ŠILEIKIS

A. KAIRYS — Brazilijos Parkas

Baigiantis ukrainiečių meno parodai

Keli bruožai apie dailininkus

Ši sekmadienį, birželio 1 d. Čiurlionio Galerijoje (Jaunimo Centre) baigiasi ukrainiečių meno paroda. Ši paroda yra verta susidomėjimo. Šia proga norėtusi tarti keletą žodžių apie kai kuriuos šioje parodoje dalyvaujančius dailininkus.

Anatole Kolomayets, kuris savo kūriniais bus brandesnis, meną studijavo Europoje Briuselyje, Belgijoje Meno akademijoje, Academie Royale Liege, Prancūzijoje, Louvre muziejuje Paryžiuje kaip laisvas klausytojas, Academie Beaux Arts Paryžiuje. Be to, specializavosi dekoratyvinio meno srityje Sedluc studijoje. Turi tris diplomus. Jo kūrinys "Pieta" laikomas šioje parodoje geriausiu meno kūriniu.

Skulptorius Konstantin Milonadis yra baigęs Chicagos Meno institutą magistro laipsniu, dabar yra pakviestas į New Orleans, La. Newcomb kolegiją dėstyti meno dalykus. Jis, kaip ir M. R. Urban, mokėsi Chicagos Meno institute. Jų dviejų skulptūros menas yra moderniosios mokyklos įtakoje ir juodu dirba daugiausia kalvio priemonėmis, t. y. geležį virina ir iš jos daro įvairias konstrukcijas. Bet jie taip pat turi ir "rimtesnės", atseit, realistinės skulptūros darbų. K. Milonadis prie šios parodos pridėjo visai gerą ir įdomią figūros kompoziciją marmure, kuri nebuvo į katalogą įtraukta.

M. Harasowska - Daczyszyn dar jauna akademinės mokyklos atstovė. Ji mokėsi Krokuvos Meno akademijoje. Vėliau pati dėstė meno dalykus. Susipažino su dail. Ad. Varnu, kuris taip pat buvo mokėsis toje pačioje akademijoje.

— Christine Olenska tikrai du al. tapybos kūrinius patiekusi, labai gražiai atsirekomenduoja. Josios "Tiltas" subtilia tapyse ir gera kompozicija įdomus. "Gėlės" atliktas su dideliu jautrumu natūrmortas atrodo,

kad bet kas galėtų taip padaryti — tiek jis spontaniškas ir paprastas, bet kupinas nuotaikinių momentų.

Ši dešimtjė ukrainiečių dailininkų meno paroda buvo gražus žestas kultūrinio bendradarbiavimo reikale. Ukrainiečiai patenkinti lietuvių drauginumu, gražia galerija tėvų jėzuitų Jaunimo Centre.

ATVYKSTA KAIRYS, STANČIKAITĖ

Dail. A. Kairys ir Vlada Stančikaitė, A. L. D. S-gos nariai, gyvenę Sao Paulo, Brazilijoje, atvyksta į JAV. Dail. Kairys žada apsistoti New Yorke, o Stančikaitė Clevelande.

DIDŽIOJI MENO PARODA

Navy Pier meno paroda šiais metais bus didžiausia iš visų ligi šiol buvusių Chicagoje tos rūšies parodų. Joje dalyvauja 2-150 dailininkų, kurie turi teisę siųsti tik po vieną kūrinį.

Iš anksto užsiregistravusieji savo kūrinius pristato į Navy Pier birž. 1, 2 ir 3 dienomis.

— Čiurlionio Galerija vasaros metu bus atdara. Seimų delegatai bei svečiai iš kitų vietovių galės aplankyti lietuvių muziejų tėvų jėzuitų naujuose rūmuose (Jaunimo Centre) 5620 S. Claremont ave.

— Vasaros mėnesiais "Meno žinios" reguliariai nepasirodys. "M. ž." Redakcija.

PETRO ŠIRVOKO NUOTYKIAI

Vienas aukštą mokslą lankęs žmogus, Bostono sieloganis, atsiuntė Petriui Širvokui laišką, patardamas jam susipažinti su Betinos Baxter stebuklais. Šis štukorius, matyt, nežino, kad Petras Širvokas savo knygoje yra aprašęs daugiau stebuklų ir su juo nutikusiu įvairiausių nuotykių, negu bet kurios panos knygoje galėtų būti suminėta. Švaisto knyga apie Petro Širvoko stebuklus ir nuotykius bus pasiųsta, kai du doleriai ateis tokiu adresu: **NAUJIENOS, 1739 S. Halsted Street, Chicago 8, Illinois.**

VYTAUTAS KAROSAS

TAMSIOJI VIEŠNIA

Juodoj lig žemės mantijoj, akmenis Medūzos akimis,
nakčia atėjus moteris ir taurę man kančios atnešus ji, kažkur
vėl staiga išnyko...

Taip ir paliks mums nežinia, kodėl šiandieną ir už ką dalia
šių taurę vėl kartoja,
jeigu už mus Golgotoj ją buvo tikrai atpirkęs Kristus, —
bet, savo misiją užbaigdamas, Jisai dangaus stiprybės šaukės,
o aš, iliuzijų valdovas, savo menkystėje pabugęs, sprendimą
pats pasirašiau, —
visai taip pat, kaip uolus Petras — pirmajam gaidžiui nepragystant...

Ir štai šiandie sunkiam kely, kurį taip pat žings už ką yra praejęs vienas žydas, —
slenku šešėliu vis pirmyn, tai atgalios bandau sugrįžti; maišau
kryptis, dienas ir laiką, išpaudžiu prakeiksmą žingsniuos, —
vėliava dangaus mėlynės ir siauras mano žemės kraštas, larytum laivas audroje,
kažkaip pasiviro ir išnyko.

Keista, bet faktas

Bretonų romanai

(Atkelta iš 2 dsl.)

Vagių karalius mirė

LONDONAS. — Žmogus, kuris save vadino "vagių karaliu" — mirė, ir jo sapnas vesti savo modistę, paliko neišsipildęs. Tai buvo Freddy Roberts, ilgą amžių praleidęs vagies ir bandito amatu ir amžiaus gale pasidaręs padoriu biznierių ir net smarkiai praturtėjęs, mirė automobilių nelaimėj, būdamas 79 m. amžiaus. Jis per savo amžių vertėsi visais verslais — nuo bankų seifų atidarinėjimo iki gengsterio, ristiko, boksininko, automobilių lenktynių vairininko iki pagaliau biznieriaus. "Vagių karaliaus" titulą jis išpirko, atsėdėdamas 30 metų kalėjime.

Didžiausia problema — maitinimas erdvėje

Teks dar tolimą kelią keliauti, kol bus išspręsta problema, kaip reikės maitinti žmogų keliaujant pasaulio erdvėje, pareiškė Robert Tischler, maisto ekspertas maisto technologų konferencijoje, Chicagoje. "Jei mums teks pasinaudoti cikline mitybos sistema", jis pasakė, "tai mes turėsime tą sistemą pradėti praktikuoti čia pat ir jau dabar. 'Ciklinė sistema' yra tokia, kur niekas nedingsta, tai yra maisto ir mitybos atmatos vėl perdirbamos į maistą... Gamta ir žmogus yra dideli maisto aikvotojai," pareiškė kalbėtojas. "Jei pavyks išrasti ekonomišką ciklinę sistemą, tai iš jos turės naudos visa žmonija".

Ištraukė iš dumblo, bet pametusį kelnes

BAYONNE, N.J. — Pakraščių sargybos helikopteris ir Bayonne policija jungtinėmis jėgomis išgelbėjo Andrew Lukac, 61 metų, kurs iškrito iš baržos ir įsmego į dumblą Hudson upės seklumoje New Yorko įlankoje. Išvirtęs iš baržos jis bandė išbristi į krantą

sių sukyta saksai, būsimieji žemės valdovai. Pagaliau galutiniam mūsų Arturas ir Mordretas vienas kitą mirtinai sužeidžia ir sukniumba tarp kritusių savo kareivių lavonų.

Poetai priduria, kad britų vaizduotėje jų tautinis herojus Arturas nėra miręs. Jis yra paimtas fėjų karalystėn, iš kurių vieną dieną jis ateis ir vėl grąžins savo tautai nepriklausomybę ir galybę.

Taigi šis platus Gralio ciklas, iš kurtuazinės avantiūros pasidaro mistine avantiūra. Ši legenda lieka gražiausia sentimentalios ir pakilios vaizduotės kūrvba vakarų kultūroje. Apvalusis Štalas yra tobula riteriškosios draugijos išraiška; karalius Arturas ir yra tas tikrasis karaliaus riterio tipas, gi jo žmona Guenievra yra ideali kurtuazinės damos figūra. Riteris šioj legendoj nėra daugiau tasai elegantiškas narsuolis, kurį meilės ryšiai sieja su žeme, bet ta kilni asmenybė, kurią skaistybės dorybė atpalaiduoja nuo šios žemės.

Pagaliau Gralio taurės ieškojimas galima suprasti simboliškai kaip kiekvienos individualios sielos pastangos atrasti Dievą.

vos 300 pėdų atstu, brisdamas upės vandens atslūgio dumbliu ir pradėjo grimsti gilyn. Jam pradėjus šaukti pagalbos, policija ir gaisrininkai bandė jį ištraukti priartėję iš lentų, kopėčių ir kt. padarytu lieptu, bet Lukac nesidavė ištraukiamas, o grimzdo gilyn. Pašauktas helikopteris nuleido jam kopėčias, bet jis nebegalėjo pasijudinti. Užkabintas už pažastų kabliais Lukac buvo iš dumblo ištrauktas — be kelnių.

Darbo, namo, buto reikia —

Viską tik "Naujienos" reikia.

DIENŲ SKEVELDROS

1.

Bič. A. Rūkas (žr. "N." II dalis, 1958.5.17) guodžiasi:

"...Jurgis Gliauda visai neseniai pasismaillino savo nenormaliai produktingą plunksną ir 'Draugo' puslapiuose sudirbo į niekus vieną pačių geriausių iš ten atėjusių knygų — Juozo Baltušio 'Parduotas vasaras'..."

Aiman, suskaldė į šipulius ir Putino "Sukilėlius". Visą nubraukė. Nurašė į nuostolius. Baigta. Anapus geležinės uždangos — mirtis, mirtis... Netikite? Tai paskaityt kitą str. "Duoklė slibinui" (ėjo bene per 5 "Naujienų" priedus). Bent šias 2 ištraukėles:

"Lietuviai rašytojai klusniai neša uždėtą jungą. Jie rašo, jie kūrta tą naują tariamai literatūrinį pasaulį, kuris gal tērta tik laisvo literatūrinio gyvenimo su ro g a t a s, nors jiems ten ir atrodo, kad verta ir taip kurti, kaip juos mokina, kaip jiems tiesioginiai ar netiesioginiai liepia. Šuva ir kariamas pripranta (mano pabr. — J.C.).

"Iki šiol iš tos gaustingos rašančiųjų šeimos dar neatsirado to, kuris kaip rusų Pasternakas, išsmugeliuotų savo kūrinį vakaruosna, kur tą 'socialistinį realizmą' pavaizduotų tikrojo realizmo metodu. Tuo faktu lietuviai rašytojai tarybinėj Lietuvoj 'duoklę slibinui' neša pavyzdinčiai. Nebandę bėgti iš tėvynės, jie žinojo, kas juos laukia. Ir jie savo apsisprendimą vykdė. Nebėgęs intelektualas pasirinko savanorio vergo padėtį, statyti kažin kam nežinomas piramides, ir save paversti tik statybine medžiaga. Tas dėsniis turėjo būti aiškiausias kūrybos žmogui (mano pabr. — J.C.).

Kaip patinka šis pamokslas nuo Pacifiko krantų? Šiek tiek dvelkia "Nusidavimais apie evangelijos praplatinimą tarp žydų ir pagonių", šiek tiek... "Šauniuoju kareivių šveiku".

Imu "Amerikos Lietuvių Vardyną" ir — Ora pro nobis! Taip rašo, kaip rašoma, "Lietuvių Rašytojų D-jos narys nuo 1951 m" ir "Liet. Teisinių D-jos organo redaktoriaus 1949-1952". Beje, "Liet. Žurnalistų S-gos narys" (nuo kada? — nepažymėta).

Ora pro nobis...

2.

Vislab kas peržiemavojo — anot Didžiojo Kristijono, — gegužės mėnesį į išdaigas linkę. Skaitau "LRD Pranešimus Nr. 24" ir sustoju ties tokia "naujiena":

"...norėtusi vis dėlto žinoti, ar narių dauguma (LRD Valdybos pabraukta), kiekvienų rinkimų metu vis pareiškusi pasitikėjimą, yra patenkinta LRD vadovybės veikla, ar ne (jų pačių pabraukta). Todėl, balsuodami už vietovę (iš kur

būs renkama nauja valdyba! — mano pridurkas. J.C.), malonėkite šia prasme pasakyti savo nuomonę ir dėl LRD vadovybės veiklos".

Lapuke dvi "progos" (tarp skliautų): patenkintas ar ne. Ir lapuką grąžinau nei viena "proga" nepasinaudojęs. Man šis referendumas (ar: plebiscitas) jau itin Salazarro (jei kitų pavardžių iš kapų nebešaukti) "demokratija" plevena... Dar ko gero kitą kartą užklauso (ir: "balsuoti privaloma"): sutinki su LRD pirmininko pažiūrom į poeziją tremty ar ne; jei ne, tai kodėl (lyg NKVD anketoj: "ar buvai ištremtas ar kalintas, jei ne, tai kodėl?")? Ir ką tada žmogus atsakys? Vengti užvingių ispėja paskutinis "Lietuvių Dienų" nr. (žr. Ben. Brausko str. "Gyvieji ir negyvieji liudininkai). Beje, str. autorius — ne Gliaudos akių ir pažiūrų į literatūrą anapus (kaip reikiant vertina J. Baltušį ir V. Mykolaitį-Putiną). Bet kas žvilgsnis (ir: skonis!) į šiapus? Va, paraidžiui rašoma:

"Ir 1957 metais, kai LRD premija teko poezijai, buvo visa eilė vertingų poezijos knygų: Kristaliniam karste, Vizijos prie televizijos, Karaliai ir šventieji (mano pabr. — J.C.)."

Man humoras, lyg angelui saulė, visur ir visada perdėm mielas, bet: Aistis ir... Tumienė, lyg dvi tolygios literatūrinės figūros ir vertybės?! Kaip iš viso į tą patį sakinį sudėti?!

Dievaži, tenka šaukti su carinės Rusijos muziku, kai ans pirmą kartą traukinį išvydo: "Prie ko žmonės prieina! virtuvas (samovar) bėgiais rieda..."

3.

"Aidų" Nr. 4 (1958 m.) J. Grinius rašo apie "Amerikos lietuvišką knygą Europos viešumoje". Niekas prieš. Daug sveikų minčių, būtinų. Mūsų knygą savo išore, jei ko negali pralenkti, tai bent negali būti lyg elgeta ar pamestinukas. Seniai ta tiesa (jau anapus Atlanto, iškelta V. Alanto!) žinoma.

Bet str. autorius tinkamomis randa kun. V. Piktūnos "Amžinąją auką". A. Vaičiulaičio "Pasakojimus", kun. St. Ylos maldaknyges, šv. Raštą ir dar porą "Draugo" knygų. Nenoromis skverbiasi klausimas:

— ar nei viena "Terros" knyga nėra skoningai išleista? — kur "L. Dienų" išleista "žemė"?

— kaip V. Saulius išleido H. Radausko "Žiemos dainą" ir A. Nykos-Niliūno "Orfėjaus medį"?

4.

Lenkų mėnraštis "Kultura" 1957-jų dailės premiją paskyrė Alinai Slesińskai, kuri gy-

4 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, MAY 31, 1958

vena ir kuria pačioje Lenkijoje. Paskirta už skulptūrą "Ak-tas".

Tas pats mėnraštis skiria premiją ir geriausia šio mėto rašytojui krašte. Šią gavo Marko Hasko. Premijuotasis veikalas "Cmentarzė" (Kapi-nynas) pasirodė Paryžiuje. Beje, M. Hasko šimet gavo Lenkijos Leidėjų premiją.

M. Hasko gimęs 1933 m. Varšuvoje, kur praleido karą, vokiečių okupacija ir Varšuvos sukilimą. Po karo persikėlė į Wrocławą. Jo "profesija": patarnautojas bare, šaltkalvio mokiny, praktikantas baržoj, vežikas, auto-mechanikas ir šoferis. Rašyti pradėjo 1951 m.

M. H. kūryba įgavo "traukos jėgos", nes verčiama į anglų, prancūzų, vokiečių ir italų kalbas. Jau labiau, kad autorius vieši Valkaruos, o krašte prieš jį prasidėjo nepatenkintų komunistų žirzimas. Buvo kalbų, kad jau "pasirinkęs laisvę", bet M. Hasko nuginčio. Paviešės, ir grįš į tėvynę. Viename pasikalbėjime su "Figaro Litteraire" atstovu, M. H. pareiškė, kad jo kartai po karo teliko cinizmas ir degtinė. Tuo protestavo prieš slogią kasdienybę. Kai atėjo "atodregis", rašytojas atsiduso. Bet neilgam. Pats M. H. atsimušė į cenzūros sieną: uždraudė kelis jo filmus, už-

(Tęsinys 5-me pusl.)

VISUOMENĖS MOKSLŲ, MENO IR LITERATŪROS ŽURNALAS

DARBAS

atstovauja žmogų, laisvą nuo prietarų ir baimės; gina kultūrą, pagrįstą humanistinėmis vertybėmis; stebi Lietuvos, išsivijos ir pasaulio gyvenimą; apjungia kūrėjus, kurių kritiška mintis ir šviežias žodis atveria skaitytojui naujus akiračius.

5410 SIXTH AVE.
Brooklyn 20, N. Y.

Išsina keturis kartus metuose. Ligi 1958 m. balandžio 15 d. žurnalą galima užsisakyti sena kaina: \$2 metams, \$5 trejiems metams; studentams—\$1.50 metams. Paskiras numeris—\$1. Norintiems susipažinti vienas numeris siunčiamas veltui.

Naujausias numeris yra didelio formato, 60 psl., naujas viršelis, 20 nuotraukų blizgančiame popieriuje. Jame rašo: K. Bielinis, A. Camus, A. J. Greimas, J. Jaks-Tyris, Step. Kairys, J. Kaminskas, J. Kėkštas, J. Kiznis, A. Landnbergis, J. Mekas, Cz. Milosz, J. Repečka, N. Valaitienė, A. Vienuolis, J. Vilčinskas ir kiti.

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje (SLA)

Jungia lietuvius bendram lietuviškam darbui, auklėja tautinį solidarumą, rūpinasi išlaikyti lietuviybę ir remia kovas dėl Lietuvos laisvos ateities.

SLA gyvybės apdrauda iki \$10,000.

SLA—TAUPOMOJI APDRAUDA iki \$10,000—dešimčiai ir dvidešimčiai metų ypatingai naudinga jaunimui. Po 10 ar 20 metų apsidraudęs gauna pilną apdraudos sumą.

SLA—mažamečių apdrauda—rimtas aprūpinimas ateičiai.

SLA—SVEIKATOS IR NELAIMINGŲ ATSTIKIMŲ apdrauda duoda pašalpos iki \$325 į mėnesį.

SLA apdrauda — SAUGI, NELIEČIAMA IR NEPRARANDAMA. SLA nariu galima būti nuo gimimo dienos iki gilių senatvės.

Daugiau žinių apie SLA darbus ir apdraudas galite gauti SLA kuopose, kurios yra visose žymesnėse lietuvių kolonijose ir SLA Centre.

Rašykite tokiu adresu:

DR. M. J. VINIKAS, SLA Sekretorius,
307 W. 30th Street, New York 1, N. Y.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

su iš anksto apmokėtu maitu ir 100% garantuoti

NAUJI DAIKTAI, MEDŽIAGOS,
ODA, VAISTAI, MAISTO PRODUKTAI

Geriausioji rekomendacija mums, tai daugelis tūkstančių klientų visame Jungt. Amerikos Valstybių krašte

CENTRAL PARCEL
SERVICE, INC.

220 So. State Street, Chicago 4, Ill.

Ar esate matę mūsų puikų medžiagų (vilnonių, sintetinių, medvilninių), odų, skepetaičių, kojinių, etc., pasirinkimą?

Mūsų firma turi savo atskirą sutartį su Inturistu Maskvoje nuo 1947 m.

Nemokamai vieta mūsų klientų automobiliams pastatyti.
Telefonas:
WAbash 2-9354
Reikalaukite naujų katalogų.

Mes išsiunčiame Jūsų siuntinius tiesiai iš Chicago ir pristatome kiek tik galima greičiau.

Dienų skeveldros

(Atkelta iš 4-to psl.)

draudė 2 knygas.

Beje, M.H. nėra baigęs jokios mokyklos. "Nagais draskiausi į gyvenimą, — pasakojo: ir neturėjau laiko tikėti mums keliamomis valdinėmis tiesomis. Tikėjau tik tuo, ką mačiau, o tai, ką mačiau, neleidė niekuo gyvenime tikėti".

Kalbėdamas apie surrealizmą, pridūrė "Figaro" atstovui:

— Vyriausybė nesipriešina surrealizmui Lenkijoje. Tai laisvės vaidalas. Žmonėms, ypač teatre, šiokia-tokia atvanga po niūrių dienų. Ašgi per daug gyvenime esu visko regėjęs, kad mane masintų surrealizmas. Abejoju, ar surrealizmas reikalingas mano tėvynei, kur didžiausia svajonė yra turėti nuosavą šepetuką dantims išsiplauti...

5.

Kaip JAV birža rodo, dailės kūriniai — šitai saugiausia pinigų taupymo ir draudimo priemonė. Ana, pas Parke-Bernet New Yorke ir pas Sotheby Londone dailės "akcijos" nuolat kyla. 1958 m. kovo 19 d. Gauguin'o aliejinis kūriny (gėlių krepšys) parduota už \$54,000, Pissarro peizažas už \$40,000, Signaco "Malūnas" už \$25,000. Pas Sotheby: Epsteino skulptūra "Genezis" už £4,200, už Renoir paveikslą £14,000, už Degas — £11,000, už Cézanne akvarelę (Daržininkas) — £20,500.

Pinigai, pinigai... Teisingai Prosp. Méricée viename savo laišku rašė:

"Nėra abejojimo, kad yra svarbesnių dalykų kaip pinigai, bet juos atsiekti tegalima už pinigus".

Įkandusis Sacha Guitry tarė: "Pinigai neatneša laimės... Bet šitaip kalbant galvoje turima pinigai... svetimoj piniginėj".

Bob Hope vienoj savo programų tarė:

"Amerikietės kosmetikai išleidžia du kartus daugiau pinigų kaip visas mūsų armijos biudžetas, bet... ir laimi žymiai daugiau".

6.

Alphonse Allais moko: "Neatidėk rytdienai to, ką gali padaryti užporyt".

Taigi, iki susitinkant už kapų (puošimo dienos).

J. Cicėnas

Marquette Bakery
2616 W. 69th Street
Tel.: WALbrook 5-3471

Raguolis-Baumkuchen buvo visu mėgiamiausias pyragas Lietuvoje. Šioje kepykloje galite gauti: Lietuviškų tortų, vestuvėms tortų, Napoleono ir šiaip įvairių tortų, medauninkų, ruginės ir baltos duonos ir t.t.

Chicagiečiai gali atvykti arba užsakyti telefonu.

Vilius Albrechtas.

5 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
—SATURDAY, MAY 31, 1958

Arthur McGonigle balsuoja Reading (Pa.) mieste pirminiuose balsavimuose. Jis yra reguliarus republikonų partijos kandidatas į gubernatorių. Kiek jau žinoma, už jį buvo paduota žymiai daugiau balsų, negu už Stassena, kuris irgi kandidavo į gubernatorių.

Kojomis minamas automobilius

Vienas naujasis ateivis, gyvenęs Chicagoje, parašė savo sėsei, gyvenančiai Lietuvoj kolchoze, laišką. Laiške pažymėjo, kad gyvendamas Amerikoje per 7 metus įsigijo dviaukštį mūrinių namą, kurį jau baigias išmokėti. Be to, pirkęs naują automobilį ir vasaros laiku dažnai išvažiuojas į užmiestį.

Sesuo, atrašydama broliui laišką, parašė, kad jų kolchoze buvęs didelis mitingas. Kalbėjęs politrukas lietuvis I. (Politruko pavardę, laiško savininkui nesutikus, praleidžiu). Jis pasakojęs, kad Amerikoje darbininkai gyvena didžiausiame skurde. Esą, baisi bedarbė ir darbininkai tiesiog badmiriauja. Esą, ten gerai gyventi tik fabrikančiams, buožėms ir slaptosios policijos agentams.

Sesuo neiškentusi ir paklausiusi politruką, paaiškindama, kad jos brolis Amerikoje per 7 metus įsigijęs namą ir net naują automobilį nusipirkęs. Dirbęs geležies liejykloje paprastu darbininku. Atsiunčias net jai siuntinių ir paprašiusi politruką visa tai išaiškinti.

Politrukas apie namą visai nutylėjęs, bet apie automobilį paaiškinęs, kad tokių automobilių, kokius gamina Rusijoje, Amerikos darbininkas negalys įsigyti. Esą, Amerikoje automobiliais važinėjasi tik liaudies priešai. Amerikoje darbininkai, esą, važinėjasi panašiais į automobilius skardiniais vežimais. Skardinėje dėžėje įtaisyti mediniai pedalai, taip kaip Rusijoje vaikai važinėjasi. Darbininkas, pedalius mindamas, labai vargingai galės važiuoti. Esą, būtų daug geriau, jei jis dviratį galėtų įsigyti.

Sesuo ar tai tikėdama politruką, o gal tik norėdama parodyti politruko kvailumą, pataria broliui nesivarginti ir negadinti sau sveikatos su dėžėmis, bet nusipirkti gerą dviratį.

Galima tikėti šios moters lai-

ŠYPSENOS

Pasirinkimas

Draugs Sergiejus užėina į valstybinį krautuvę batų pirkti. Deja, yra tik per dideli ir per maž. Nepatenkintas drg. Sergiejus klausia pardavėją:

— Kodėl, drauge, nėra pas jus jokio pasirinkimo?

— Draugiškai prašau atleisti, yra pasirinkimas: galima pirkti arba ne!

Ideali sekretorė

— Turiu idealią sekretorę. Ja galiu visiškai pasitikėti. Pirmą, ji nieko nesupranta, ką parašiusi, antra, nieko neatsimena, ką parašiusi.

Turi užsiėmimą

Ponas Riestainis susitinka poną Kugelį, seną savo bičiulį, kurio žmona neseniai buvo atleista iš darbo.

— Kaip žmona? Ar turi jau koki užsiėmimą? — klausia Riestainis.

— O, taip, turi. Kiauras dienas vaikščioja darbo ieškodama, — atsako Kugelis.

Šku, nes politrukai jau pirmos okupacijos metu dar kvailesnių dalykelių apie Amerikos darbininkus papasakodavo. s. j.

DIAMOND HEAD

Restoranas ir Užkandinė
STEIKAI IR KOKTEILIAI

3321 W. Columbus Ave. •
(Southwest Highway)

WALbrook 5-1678

Japoniškus patiekalus atneša mergaitės, apsisiautusias kimonais.
Japonijos ir Havajų nuotaikos.
Pietūs 11:00 A.M.
Savininkas ED. MITCHELL

PAVASARINIS NAUJIENU PIKNIKAŠ

Š. m. birželio 15 d.
BUČO PARKE
Willow Springs, Ill.

"Flyte"
"Button Flowers"

- First time—favorite decorator colors at such a low price.
- Perfect accent for an unusual table setting! Dramatic Turquoise or White solid-tone pieces... combined with your choice of 3 lovely patterns in harmonizing colors.

Save almost half!

4-PC. PLACE SETTING
patterned dinner plate, cup, patterned saucer, fruit dish.

regular \$6.85
open stock value **\$3.88**

HURRY—sale for limited time only!

Branchell
Color-FLYTE

"Spring Lite"

GUARANTEED not to chip, crack or break like ordinary dinnerware.

Guaranteed by Good Housekeeping

Treat for the whole family!
16-PC. PATTERNED SERVICE for FOUR.....\$14.88

Brings new glamour to your table... and new ease to every meal.
(4 place settings) regular \$27.40 open stock value

34-PC. PATTERNED SERVICE for EIGHT.....\$29.88

regular \$57.05 open stock value

GLASER'S FURNITURE AND APPLIANCE COMPANY

5115-5123 So. Kedzie Ave. PROspect 6-1790

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

Už kelių mėnesių skrisim į mėnesį

Kalbėdamas spaudos konferencijoje Sheraton viešbutyje pereitą trečiadienį maj. gen. Bernard A. Schriever, karo aviacijos sviedinių šefas, pareiškęs, kad aviacija žada ištirti mėnulį kaip karinę bazę, pabrėžė, kad aviacijos susidomėjimas mėnuliu yra militariškas ir kad ji visą laiką laikėsi militarinės programos.

Jis pasakė, kad aviacijos balistinis sviedinys Thor, kurs jau pasirodė nepaprastai geras, yra modifikuojamas, bus pavadintas Thor Able ir bus pirmasis JAV siuntinys į mėnulį, ir Thor yra dėlto parinktas tokiam uždaviniui, kadangi jo motoras, pagamintas Šiaurės Amerikos Aviacijos, "yra pajėgus nugabenti vertingą krovinį aplinkui mėnulį".

Su dvigubu Thoro motoru būsią galima pasiųsti keletą tūkstančių svarų satelitą į orbitą (aplink žemę) arba pasiųsti kelis šimtus svarų krovinio į mėnulį, kurs skrisdamas siųs informacijas vaizdais arba skaičiais ir arba nuskris tiesiai į mėnulį arba apskris jį aplinkui.

Thor buvo pagamintas 1,900 mylių atstumui, bet jau "skrido" 2,400 mylių. Atlas, tarpkontinentinis balistinis sviedinys padarė savo planuotas 600 mylių ir greitu laiku pakils iki 5.500 mylių. Titan, vėliausias ir sudėtingiausias sviedinys "greitu laiku bus gatavas Atlasui paremti". Pats vėliausias tarpkontinentinis sviedinys bus Minuteman, varomas kietu kuru ir ir galės panešti didesnius užtaisus...

Spaudai duoti visų septynių Amerikos sviedinių braižiniai, kurie rodo, kad armija turi du sviedinius: Jupiter, 69 pėdų ilgumo, 100 colių apimties ir 100,000 svarų sunkumo, ir Redstone 63 pėdų ilgumo, 72 pėdų apimties ir 40,000 pėdų svorio; aviacija turi 4 sviedinius: Atlas 80 pėdųx108 colių ir 195,000 svarų, Titan 105 pėdųx120 colių ir 200,000 svarų, Snark 69 pėdų ilgumo ir 42 pėdų sparnų ir 48,000 svarų, ir Thor 65 pėdųx100 colių ir 100,000 svarų, o laivynas turi 1 sviedinį Triton 47 pėdų ilgumo, 57 colių apimties ir 20,000 svarų svorio.

Tekę kelis kartus susisiekti su Pentagonu Washingtone prieš gen. Schriever duodant spaudai tas informacijas.

PAVASARINIS

NAUJIENŲ

PIKNIKAS

Birželio 15 d.

BUČO PARKE

Willow Springs, Ill.

"NAUJIENOS" PRANEŠA

TEISINGAS ŽINIAS

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

6 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.

—SATURDAY, MAY 31, 1958

ŠYPSENOS

Vyrai apie moteris

Kirpėjo nuomonė: Geras dalykas, kad moterys neturi barzdų, nes neįmanoma būtų jas nuskusti, kadangi niekad neužčiaupia burnos.

Gydytojo nuomonė: Kai moteris įsimeta į širdį, tai širdis pradeda du kartus smarkiau plakti, o kai įsimeta į galvą, tai smegenys dusyk labiau sulėtėja, kaip kad normaliomis sąlygomis.

Teisėjo nuomonė: Savo pačios bylose moteris yra teisėja, bet savo vyro bylose — prokuroras!

Mokslininko: Moteris dažnai mus paskatina į didelius žygius, bet dažniausiai sutrukdo juos realizuoti.

Fakiro: Norint moterį pačiupti už silpnosios vietos, vystytų, jei kas ją grožio die-

Lietuvos gamtovaizdis

ras turėtų turėti tūkstantį rankų!

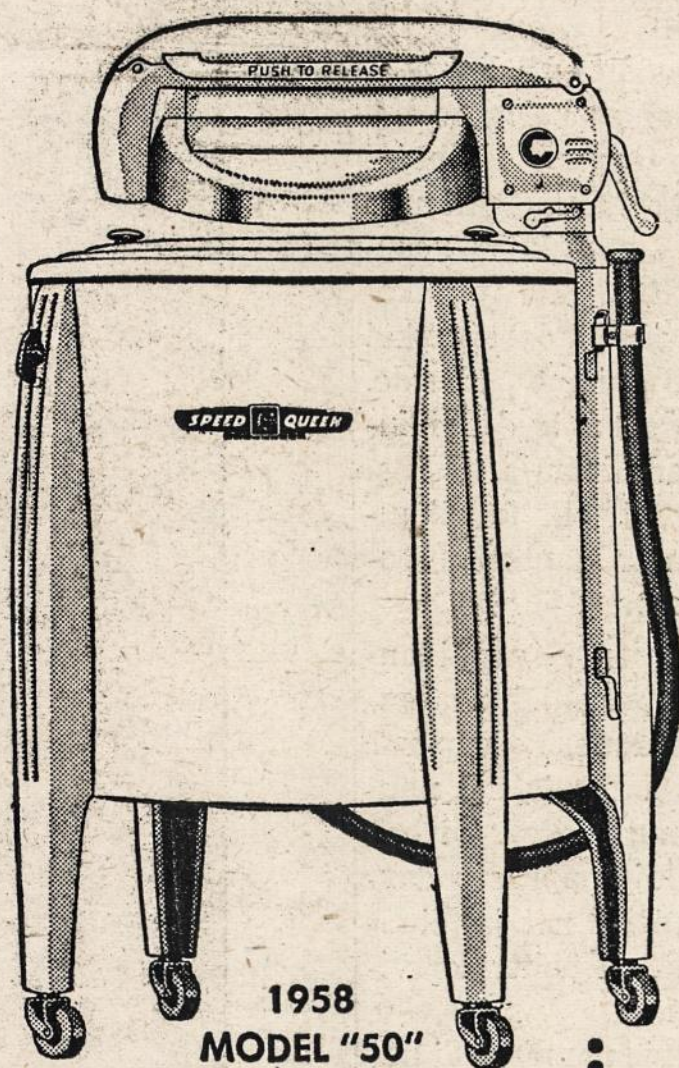
Artisto: Moterys tiek yra savim įsitikinusios, jog biau-riausioji iš jų nė kiek nenu-vestbtų, jei kas ją grožio die-

vaite pavadintų.

Trinkimas

Be muilo galima tik žmones trinkti.

NOW FOR THE FIRST TIME
IN 15 YEARS!
**YOU CAN BUY THIS GENUINE
DOUBLE WALL**

for only
\$99⁹⁵

REGULAR PRICE
\$139⁹⁵

**YOU SAVE
\$40⁰⁰**

THIS IS A

Golden Anniversary

"SPECIAL"

FOR 10 DAYS ONLY

FAMOUS DOUBLE WALL CONSTRUCTION

Easy
to keep
clean

Extra
large
capacity

WITH FAMOUS BOWL-SHAPED TUB

Pritikin Furniture Co.

1000 W. Roosevelt Road

MOonroe 6-1075

Sputnik III pavogtas iš Amerikos išradėjų

WASHINGTONAS. — Senatorius Clinton P. Anderson pranešė, kad rusų trečiasis satelitas "sputnik III" yra stebėtinai panašus į 1955 metais Amerikos aviacijos nubraižytą projektą, kurį krašto gynybos departamentas tačiau nukišo į stalčių. Atmestojėje aviacijos programoje buvę numatyta 1957 metais iššauti satelitą, panašų į "sputnik I", o paskutinis numatytoje serijoje buvęs suplanuotas pusantrų tonų satelitas, visiškai toks, kaip dabar sovietų iššautasis "sputnik III". Atrodo, kad jie atrado kur nors užmestas mūsų aviacijos notas, pastebėjo Andersonas, bet paklaustas, ar galimas daiktas, kad sovietų šnipai bus pavogę, jis atsakė: "Aš tik sakau, kad jie padarė visiškai tą patį dalyką".

NAUJA ERDVIŲ ENERGIJA

WASHINGTONAS. — Energija sena, kaip sena visata, tik naujai atrasta JAV laivyno tyrimų laboratorijos mokslininkų. Tai yra rūšis nematomų ultravioletinių spindulių, trykstančių iš saulės. Tie nematomi spinduliai, tikriau radiacija, skrenda aplink žemę į jos tamsiąją nakties pusę, kur vandenilio atomų erdvėje yra reflektuojami atgal į žemės atmosferą.

Tas energijos šaltinis buvo atrastas bedarant bandymus su raketomis. Nors ta reflektuota energija nuogai akiai nėra matoma, tačiau jos energija yra penkis kartus didesnė už visą matomąją iš žvaigždžių ateinančią šviesą. Tyrinėtojas Herbert Priedman pareiškė "Jei mes galėtume matyti šio ypatingo ilgumo bangomis, tai nakties metu mums visas dangus būtų apšviestas". Ta energija išaiškinanti fenomeną, vadinamą oro žibėjimu (air glow), savotišką žalsvą šviesą 50 iki 60 mylių aukštyje.

TITO NE TITO?

PARYŽIUS. — Generolo Michailovičiaus, kurį Tito sušaudė 1946 metais, sūnus Branko Michailowicz, pabėgęs į Vakarų, dabar davė pasikalbėjimą prancūzų laikraščiui "Intransigeant", pareiškdamas, kad maršalas Tito pasisavino tą vardą iš tikro Tito. Dabartinis maršalas Tito esąs gimęs Čekoslovakijoje iš žydo tėvo ir čekės motinos, ir jo vardas Josip Broz. Tikrasis Tito gimęs Serbijoje, dirbęs Paryžiuje ir vėliau žuvęs Ispanijoje kare su generolu Franko, 1937 metais.

Josip Broz taip pat buvęs savanoris ispanų kare ir pasisavinęs žuvusiojo Tito dokumentus, grįžęs į Jugoslaviją, kaip Tito. Po karo jis nuvykęs pas tikrojo Tito motiną, norėdamas, kad ji jį priimtų už sūnų, bet ta atsakiusi: "Tu nėsi mano sūnus. Tu meluoji!" Kitą dieną Tito motina buvus sušaudyta.

7 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
— SATURDAY, MAY 31, 1958

UNITED PRESS-NAUJIENŲ Photo

Dviejų milijonų ir 225 šimtų tūkstančių vertės karo aviacijos keturmotorinis RC-121 Super Constellation radaro lėktuvas užsidėgė Otis aerodrome, Mass. Visi 12 įgulos narių išliko sveiki.

DĖMESIO! DĖMESIO!

Išsiųsime į Lietuvą ir kitus kraštus Jūsų atneštus siuntinius. Galite ir pas mus nusipirkti įvairių medžiagų ir kitų prekių žemesnėmis kainomis, negu kitur. O taip pat siunčiame per Angliją ir Daniją užsakytus siuntinius ir vaistus. Greitas, nebrangus ir sąžiningas patarnavimas daugeliui žinomoje PATRIA GIFT PARCEL CO., 3305 So. Halsted St. Tel.: LA 3-2021.

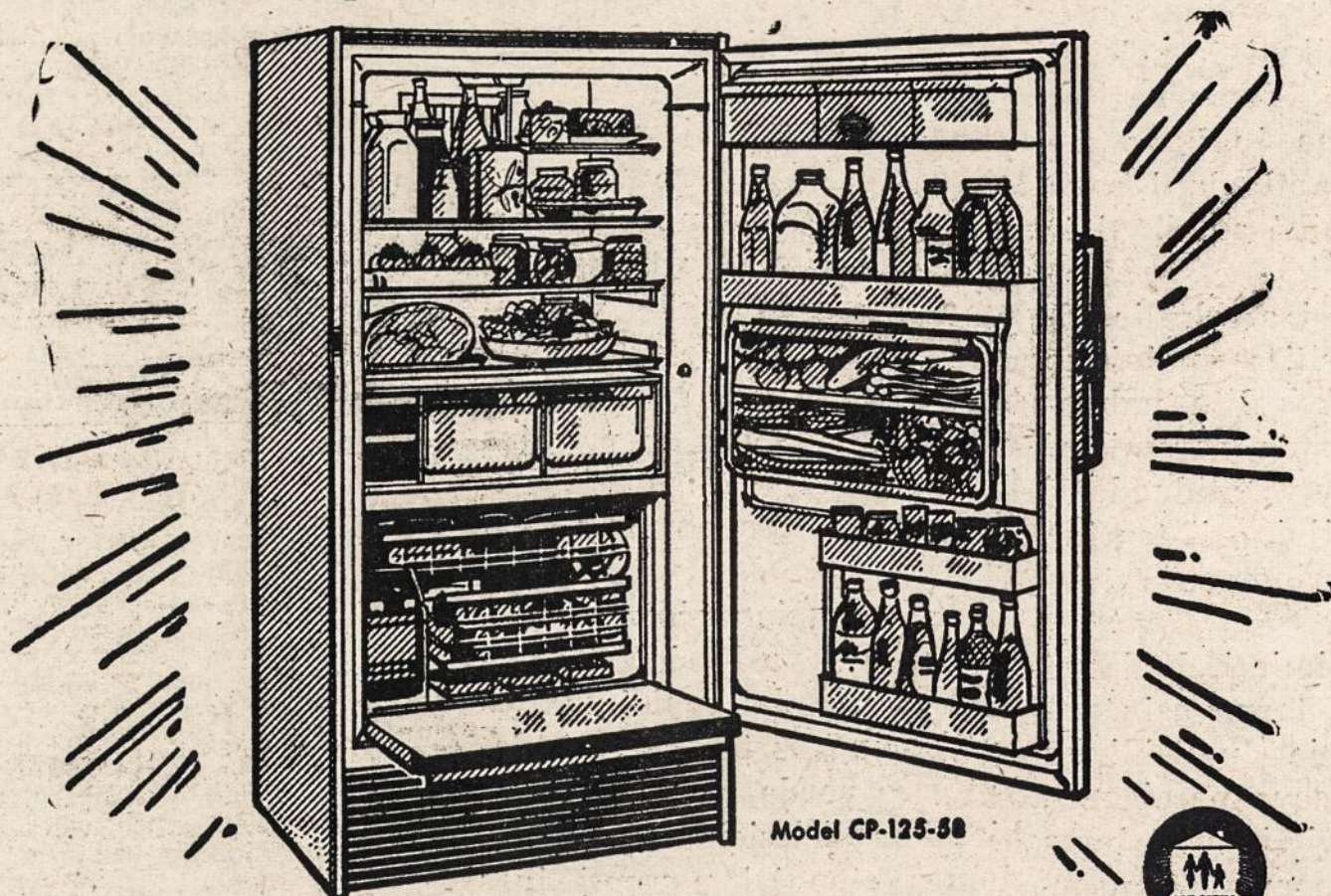
Liusės suknelių krautuvės patalpose. Nuo 9 iki 6. Pirmadieniais ir ketvirt. iki 9 v. v. (Sk.)

SPECIAL SHOWING

'58 FRIGIDAIRE

COLD-PANTRY COMBINATION

NEW Sheer Look PLUS—Already a year ahead of the field, Frigidaire moves even further in front with the New Sheer Look PLUS—a design so all-out stunning that it could come only from the best-known name in home refrigeration—FRIGIDAIRE!

NEW
Turquoise—
cool as a
mountain lake.

NEW
Sunny Yellow—
cheerful as a
sunbeam.

GLAMOROUS
Charcoal Gray—
goes with
everything.

POPULAR
Mayfair Pink—
most sought-after
kitchen color.

NEW INSTANT ICE SERVICE that showers a trayful of "frosty-dry" cubes into a party-size, pull-out bin.

NEW ROLL-TO-YOU SHELVES that bring the foods to you. No space-wasting rounded corners or bulky center post.

NEW PICTURE WINDOW HYDRATOR WITH ALL-WEATHER MOISTURE CONTROL Keeps fruits and vegetables always in view. New Moisture Control keeps them dewy fresh.

PLUS: giant zero zone Food Freezer. Automatic Defrosting and Amazing Flowing Cold in the Refrigerator Section.

NEW Sheer Look Colors
—Sold at the price
of white!

LEO BERMAN FURNITURE AND APPLIANCE STORES

1638 W. 63rd Street

(One block West of Ashland on 63rd St.)

HEmlock 4-6800

3422 Michigan Ave.
Phones: Waterfall 8-8400

East Chicago, Ind.
East Chicago 5611

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

(Atkelta iš 1-mo psl.)

pačius geriausius ir garsiausius krikščionis riterius, kurie ten gyveno pasiruošę bet kokių momentu nelauktai avantiūrai. Jie valgydavo susėdę prie Apvaliojo Stalo, kas eliminuodavo visus ginčus dėl pirmenybės.

Visi šie avantiūriniai romanai remiasi romantiška vaizduote, nuostabiais įvykiais ir viršmogiškais žygiais. Nepaprastai perkrauti ekstravagantiškumu ir dirbtinomis veiksmo komplikacijomis, jie nepaiso normalaus ir logiško veiksmo vystymosi. Skaitytojas čia perkeliamas į užburtus kraštus ir piliis ir apsuptas aristokratiško liuksuso stebi neįtikimus riterių žygdarbius kurių drąsa darniai harmonizuojasi su grakštumu ir rafinotumu.

Vieni iš šių Apvaliojo Stalo romanų yra vadinami „biografiniai“. Jie apima vieno kurio nors herojaus avantiūras nuo pat jo vaikystės, arba jų pompastišku aprašymu. Kalbama jo atvykimo į Artūro dvangį jo romanai buvo parašę. Šie romanai paprastai yra grindinai skirti damoms, tai ilgesni ir išsamesni. Kiti iš jų romanų riteriai pasidarė idealizuoti vadinami „epizodiniai“, yra lūs išimylėjusio riterio tipai, trumpesni ir ribojasi vieno riterio, kuris yra visiškai kurio nors principinio epizodo atpasakojimu iš riterio ir kuris, jai davus ženklą, yra gyvenimo. Tas epizodas yra, pasiruošęs mestis į pačias pažinoma, apipintas ir pagra-vojingiausias avantiūras. Lanžintas įvairiomis avantiūromis arba antraeilėmis peripetijomis.

Vienas iš svarbiausių viduramžių prancūzų poetų, kuris pritaikė bretoniškas legendas prancūzų dvasiai, buvo Krikščionis iš Trojos (*Chrétien de Troyes*). Jo biografinių duomenų beveik visai neturima. Jis rašė antroje XII šimtmečio pusėje, Šampanijos dvare, kuris buvo visos šiaurinės Prancūzijos kultūrinis ir aristokratinio rafinuotumo centras. Jo pagrindiniai du romanai, kurie klasifikuojant, talpinami į Apvaliojo Stalo ciklą, yra *Yvain, Liūto Riteris* ir *Lancelotas, Vėžimo Riteris*. Kadan-gi *Lancelotas* yra mums daugiau girdėtas ir pažįstamas iš filmu bei televizijos programų, perbėgsim bendrais bruožais to romano siužetą.

Karaliaus Arturo žmoną Guenievra pagrobia nežinomas svetimšalis princas. Arturo giminietis Vilhelmas išvykęs įpulsą duodanti aistra, jos ieškoti sutinka kitą nepažįstamą riterį, kurį nykštukas kiems nuostatams, tiek savo nuveža į paslaptingą pilį. Po visokių avantiūrų jį pama- to, kad vienas riteris apleidžia meilės sąvoką mes dar randa- su Guenievra aną paslaptingą me XVII šimtme-tyje pas Cor- pili. Nežinomas riteris, ir nelį. Rasinės jau ją atmet- Wilhelmas juos vejasi. Viena kaip pasenusią ir konventio- gražuolė juodviem papasako- ja, kad karalienės Guenievros lė Ipolitui jau pagrindinai ki- grobikas yra Meleagantas, šio tokia negu Cornelio Chimenos krašto karaliaus sūnus. Neži- nomasis riteris, nugalėjęs fan- tastišką kliūtį ir perėjęs per literatūroje kardo tiltą, nugalį Meleagan- tą. Šis nežinomas riteris yra dėta suverenumo teise. Prieš čio pabaigos iki pat Renesan- Lancelotas. Vilhelmas prista- to karalienę jos vyrui Arturui. Nuo šiol jai atsidero naujas originalių romanų ir poemų. Lancelotas praranda Gueniev- ros malonę kam jis kaip rite- ris gėdinosi sėsti į nykštuko niui, riteriai nebeįmanydami

vežimą (iš čia ir poemos var- das). Po daugelio vargų ir avantiūrų jis atvyksta į Artūro dvangį, nugalį visus turnyre ir vėl atgauna Guenievros malonę ir meilę.

Vieną faktą reikia gerai iš- dėti, kad Krikščionio iš Trojos romanai yra priešingybė keltų legendoms. Keltai, kaip mes anksčiau minėjome, apėmė savo legendose visą realybę, duodami jai idealias formas ir didingą misterijos jausmą. Mūsų poetas savo romanuose yra realistas stebė- tojas, kuris neturi jokio mis- terijos nei mito pajautimo. Jo tvirtas pozityvizmas pašalina iš keltiškų legendų jausmo gi- lumą ir simboliškumą; pačią fantastiškiausią ir ideališkiau- sią legendą jis nužemina iki kasdieniško gyvenimo senti- mentališkumo.

Iš kitos pusės, Krikščionis iš Trojos yra talentingas rašyto- jas. Jo romanų skaitytojai bu- vo tiesiog apakinti ir pavergti ekstravagantiškų avantiūrų ir dangi jo romanai buvo pa- rai. Šie romanai paprastai yra grindinai skirti damoms, tai ilgesni ir išsamesni. Kiti iš jų romanų riteriai pasidarė idealizuoti vadinami „epizodiniai“, yra lūs išimylėjusio riterio tipai, trumpesni ir ribojasi vieno riterio, kuris yra visiškai kurio nors principinio epizodo atpasakojimu iš riterio ir kuris, jai davus ženklą, yra gyvenimo. Tas epizodas yra, pasiruošęs mestis į pačias pažinoma, apipintas ir pagra-vojingiausias avantiūras. Lanžintas įvairiomis avantiūromis arba antraeilėmis peripetijomis.

Čia mes ir prieiname prie kitos sąvokos, kuriai davė pradžią savo romanuose Krikščionis iš Trojos, tai kurtuazi- nės meilės sąvokos. Ji domi- navo prancūzų literatūra 4 ar 5 šimtmečius. Savo romanuo- se poetas iškelia komforto svarbumą, manierų rafinuotu- ma bei tualetų elegantiškumą. Visa tai yra reikalinga kur- tuazinės meilės sąvokos išryš- kinimui, meilės, kuri yra tvar- niškas taisyklės, išrastas pie- tinės. Prancūzijos trubadūrų. Aiškiai suprantama, kad to- kios rūšies meilė, tvarkoma ir reguliuojama techniškomis taisyklėmis, yra gana payršu- tiniška ir formali. Ši kurtua- zinė meilė yra toli gražu nuo keltiškų romanų meilės, kur ji yra audringa, natūrali, gili ir impulsą duodanti aistra, ne- pajungta ir nepavergta jo- kiais nuostatams, tiek savo neje eigoje. Šitos kurtuazinės Gralio taurės ir išvaduoti ser- gantį karalių. Iš to gavosi ne- paprastas ir tiesiog beribis epizodų susikryžijavimas, inci- dentų gausumas ir įvairumas bei įvairūs nukrypimai, taip kad šita visa gana heteroge- niška masė galutinai sudarė daugiau negu 60,000 eilučių.

Nuo šio momento prancūzų Gralio legenda yra garsiausia visoje viduramžių prancūzų literatūroje. Nuo XII šimtme- ta. Prieš čio pabaigos iki pat Renesan- ja klūpčioja garsiausi riteriai, so ji davė pradžią daugeliui hori- zontas, nuo šiol prasideda Dar daugiau ji buvo įvairiai moterų viešpatavimas. Ilgai- perdirbta ir pritaikyta publi- kos žingeidumui arba tik pa-

Kapitonas Julius R. McCoy, vien- tinis asmuo, kuris išliko gyvas po lėk- tų avarijos, įvykusios netoli Brun- swick, Md. Jis skrido sprausiniu lėk- tuvu ir susidūrė su keleiviniu lėktu- vu. Žuvo 14 keleivių ir igulos narių. McCoy gerokai nukentėjo ir dabar yra ligoninėje.

kaip beįtikti savo širdies da- mai dąčo iki to, kad gėrė vandenį kuriame jo dama maudėsi.

c) *Mistiniai romanai*. Šitas pasaulietiško gyvenimo idea- las su kurtuazine meile cent- re, nepatiko daugeliui gilesnės ir rimtesnės dvasios žmonių. Tas lengvabūdiškumas, avan- tiūrų prašmatnumas ir naujos „deivės“ moters centrinė rolė buvo pakeisti naujomis avan- tiūromis, o centre atsirado Gralio taurė.

Ši rimtesnė publika pasirinko keista siužeta iš vieno ne- baigto Krikščionies iš Trojos romano *Parsivalio*. Šio roma- no įvykiai paprastai yra ste- binantys: vieną dieną jaunas Parsivalis sutinka 5 riterius, kurie jį nuveda į karaliaus Arturo dvangį. Tenai Parsiva- lis greit pragarsėja. Sykį jis patenka į vieną paslaptingą pilį, kur didžiulėje salėje jis pamato daugybę riterių, ir se- ną, purpuro lovoje gulintį ka- ralių, kuris kenčia nuo senai gautos žaizdos. Staiga įsivieš- patauja tyla. Lydima tarnų pasirodo jauna mergaitė, kuri neša gryno aukso, brangak- meniais išpuoštą taurę Gralį. Parsivalis nedrįsta teirautis, bet, apleidęs ant rytojaus pilį, sužino, kad jam reikėjo tik paklausti — „kas yra Gralis?“ Tada senasis karalius būtų pagijęs ir visi jo pavaldiniai būtų pasidarę laimingi.

Tuo ir baigiasi minėto poe- to romanai. Bet tolimesniem poetam ši tema pasidarė neiš- semiamą: Parsivalis ir daug kitų herojų vėl eis ieškoti Gralio taurės ir išvaduoti ser- gantį karalių. Iš to gavosi ne- paprastas ir tiesiog beribis epizodų susikryžijavimas, inci- dentų gausumas ir įvairumas bei įvairūs nukrypimai, taip kad šita visa gana heteroge- niška masė galutinai sudarė daugiau negu 60,000 eilučių. Nuo šio momento prancūzų Gralio legenda yra garsiausia visoje viduramžių prancūzų literatūroje. Nuo XII šimtme- ta. Prieš čio pabaigos iki pat Renesan- ja klūpčioja garsiausi riteriai, so ji davė pradžią daugeliui hori- zontas, nuo šiol prasideda Dar daugiau ji buvo įvairiai moterų viešpatavimas. Ilgai- perdirbta ir pritaikyta publi- kos žingeidumui arba tik pa-

prastai nukopijuota.

Visas legendos turtingumas ir jos garsas yra pagrindinai tame, kad ji labai greit įgijo religinę reikšmę. Kas buvo ta Gralio taurė? Krikščionis iš Trojos mirė mums to nepasa- kęs. Bet jo legendos tęsėjai aiškino, kad šią taurę Kristus vartojo laike Paskutinės Va- karienės. Paskiau Juozapas iš Arimatėjos jį surinko krau- ją, kuris tekėjo iš Nukryžiuo- tojo žaizdų. Ši taurė nežino- mu būdu pateko Didžiojon Britanijon, Korbenikos pilin, Foreno žemėn. Niekas negalė- jo rasti kelio šiton pilin, kaip tik vienas riteris, kuris netu- rėjo jokios nuodėmės.

Apvaliojo stalo riteriai pa- sileidžia tos taurės ieškoti, bet vieną ir ta pati nuodėmė dis- kvalifikuoja visus ieškotojus, tai meilė. Tik vienas Parsiva- lis suras, galų gale, Gralio taurę. Kai kuriose versijose ši- ta garbė tenka Galaadui, ku- ris yra tobulo skaistumo rite- ris, ir todėl jo figūra yra dau- giau abstrakti ir dar labiau suidealinta negu Parsivalio.

Taigi Gralio taurė pasidarė šventa relikvija, ir tam, kuris norėjo ją surasti, jau nebepa- kako palankaus šanso ir rite- riškos drąsos. Jeigu Parsiva- liui nepasisekė pirmusyk, tai jis dar nebuvo to vertas, ir tie ilgi vargai bei nepasisekimai, kuriuos prieš pasisekiant jam uždėjo poetų vaizduotė, turė- jo reikšti progresą ir dvasinę purifikaciją. Skaitytą šią le- gendą tiesiog darosi nuostabu kaip viduramžių poetai, no- rėdami patikti aukštajai pub- likai ir krikščioniškai moralei, nuostabiai suderino avantiūrą ir kurtuaziją su religija. Rite- rio tipas čia įgyja moralinio grožio ir idealismo bruožus. Šios legendos klajojantieji ri- teriai, teisybės gynėjai ir nusi- kaltimo baudėjai, dėka jų skaistumo pasidarė nenugali- mi ir sykiu tobuli krikščioniš- ko riterio pavyzdžiai.

Pagaliam su šita garsiaja Gralio legenda turėjo baigtis riterių laikai. Pagal seniausią legendą Arturas buvo pasku- tinis nepriklausomos Britani- jos karalius, su kurio mirtimi turėjo baigtis ir koks tai pa- saulis. Gralio legendos natū- ralus epilogas ir yra kaip tik Arturo mirtis bei Britanijos riterių luomo pabaiga. Poetai gi nėrėsi iš kailio, kad kara- liaus Arturo mirtis būtų kuo patetiškiausia. Jie „leido“ Ar- turui užkariauti vis didesnius ir didesnius žemės plotus, taip kad jo imperija jau buvo be- veik universali. Liko tik už- kariauti Romą ir vainikuotis imperatoriumi. Tuo momentu, kai Arturas sutriuškinęs prie- šo kariuomenę, artėja Romon, pasiuntiniai jam praneša, kad jo giminietis Mordretas, ku- riam jis patikėjo valdžią, su- kilo. Arturas atskuba Britani- jon ir išsikelia su dideliu kraujo praliejimu. Jo geriau- si riteriai krinta, gi iš visų pu- (Tęsa 3-iam psl.)

Buv. Lietuvos policijos

(Pėsinys iš 8-10, psl.)

lejo vienamė kambaryje su Minalga. Kadangi mes valgi gaminomes patys ir visi mai tinomes iš vieno katilo, tai ir išrinkome Paprocka ūkio ve dėju, maisto tiekėju ir virėju. Jam tas pareigas nesunku bu vo atlikti, nes jis savo žmonos patariamais visus produktus, kai kada jau ir paruoštus val giui, atsiveždavo iš Zarasų Akstino klubo. Stebėtinai pi giai mums kainavo pragyveni mas: butas, kuras, šviesa ir maistas. Man su Nero, Minalgai ir Paprockui tai viskas per mėnesį kainavo tikrai 180 litų. Už savę ir už Nero aš mokė jau 90 litų, o jie po 45 litus.

Kaip vėliau sužinojau, Pa prockių gabusis sūnus sėk mingai baigė Kauno universi teto medicinos fakultetą, kiek papraktikavęs tapo garsiu ir gabių Lietuvoje gydytoju ir berods dabar, kaip tremtinys, gyvendamas čia Amerikoje, įsigijęs teisę praktikuoti, irgi jau pagarsėjo ne tik lietuvių, bet ir amerikonių tarpe.

Kai tik nuvažiuodavau į Za rasus, ten visados susidaryda vo proga pabaliavoti ir daž niausieji vis toje pačioje drau gystėje: J. Dijoko, Nevronio, Naujalio, retkarčiais prisi jungdavo kitų istaigų valdi ninkai ir kai kurie kunigai.

J. Dijokas koks buvo Mari jampolėje, toks pasiliko ir Za rasuose, tik čia jau gyveno su žmona, kuri jį šiek tiek varžė. Čia pažinau ir jo žmoną iš tė vų Gineitytė. Labai kultūrin ga, maloni, simpatinga, išsi mokslinusi, nuoširdi, grakšti ir daili moteriškė, tik labai nelaiminga padariusi neap galvotą žingsnį ištekdama už Juozo Dijoko.

Tais laikais Italijoje į val džios viršūnes prasimušė Be nito Mussolini. Apie jį daug buvo rašoma spaudoje ir kai kurie spėliojo, kad tik Musso lini, kaip Italijos tautos vad as — "Dučė" — diktatorius išves italų tautą į nepalygina mai geresnį gerbūvį ir garbę.

Taip kartą begirtaudami apie Mussolinį bekalbėdami, ir mes nutarėme išrinkti Zara sų apskričiai "Dučė" ir vien balsiai girti nutarėme, kad ge resnio nerasime, kaip J. Dijo kas. Taigi, nuo tos dienos su sitikdami J. Dijoką kitaip ne bevadindavome, kaip Dučė. Jis nepyko ir berods buvo pa tenkintas. Tomis dienomis jo žmona pagimdė sūnų. Jis iš kėlė tam sūnui šaunias krikš tynas, kuriose ir aš buvau. Be kitų vardų, tam sūnui buvo duotas ir vardas Benito.

Kokių tada ten šposų begir taudami mes neprikrsdavome!.. Sunku visus ir beprisi minti... Gal ir gerai, negi vis ką gali savo atsiminimuose rašyti?!.. Nepatogu.

Policijos vadas Nevronis sa vo būdu ir elgesiu bei palin kimais nedaug skyrėsi nuo J. Dijoko, gal dar jį ir viršijo, nes jis nemiegodamas mėgo girtauti po kelias dienas, ne blaivus rodė palinkimų prie

TRUMPOS ŽINIOS

— *Dr. Marijos Gimbutienės* knyga "Ancient symbolism in Lithuanian Folk art" išėjo iš spaudos ir išsiuntinėta prenu meratoriams. Knyga gražiai išleista. Gausi iliustracijų. Už sisakyti galima adresu: Pea body Museum of archaeology and ethnology, Harvard Uni versity, Cambridge 38, Mass., U.S.A.

— *Fordhamo, Lituanistikos* Institute šiais metais vasaros semestre dėstys prof. A. Šalys, prof. J. Puzinas, prof. tėvas Vl. Jaskevičius, prof. J. Bra zaitis, prof. S. Sužiedėlis, prof. A. Vasys, lekt. dr. Al. Šlepety tė, lekt. St. Barzdukas, dr. Vl. Viliamas. Semestro pradžia liepos 7 d. Jau dabar laikas užsiregistruot. Suteikiami ofi cialūs studijų kreditai. Stu dentams stipendijas paskyrė prekybininkai dr. K. Valiūnas ir dr. Kazickas. Stipendijų ir katalogo reikalų kreiptis ad resu: Fordham University, Box 566, New York 58, N.Y.

— *Rašytojas Stepas Zobarskas* parėngė lietuvių liaudies

sadizmo ir kai kada tiek nu sigerdavo, kad apimdavo jį baltoji karštligė. Staiga nei iš šio, nei iš to, berods, kaip ir normaliai su visais kalbėda mas, parodo pirštu į veidrodį ir sako:

— Žiūrėkite!.. Ant veidro džio velniukas!..

Pagriebęs bonką ar kitką sviesdavė į veidrodį, jį sudau žydamas. Tai vėl sako:

— Matot... tas velniukas jau tupi ant lovos galo...

Ir jeigu po ranka turėdavo pistoletą, tai visą apkabą šo vinių paleisdavo į tą tariamą velniuką. Mes visi kiti, to vel niuko nematėme. Tada visi puldavome prie Nevronio, at imdavome pistoletą, surišda vome ir, paguldę jį lovon, už baigę girtavimą išsiskirstyda vome.

Na, kai atėjo žiema, prisni go, užpūstė kelius ir plentus, tai su Kaunu nutrūko visoks susisiekimas. Ištikus svarbiam reikalui, galima buvo per Lat viją nuvažiuoti Kaunan trau kinių, bet vistiek apie 20 klm. iš Zarasų iki Daugpilio gele žinkelio stoties reikėjo va žiuot arkliais. Iš patyrimo jau buvo žinoma, kad gilios žie mos metu iš Kauno joks vy riausybės atstovas ar inspek torius į Zarasus neatvažiuo davo, tai ir pasidarydavo ne pažabotas vietos valdininkijos gyvenimas.

Baro viršininkas Naujalis, jaunas, aukšto ūgio ir tvirto kūno sudėjimo vyras, buvo rimto būdo, geras pareigūnas ir jokių blogų palinkimų ne turėjo. Nors jis ir visados toje draugystėje girtavo, bet jam buvo bėpigu išlaikyti taktą, nes pajėgdavo vienas stopkė mis per trumpą laiką išgerti bonką degtinės ir nenusiger davo.

9 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, MAY 31, 1958

pasakų rinkinį anglų kalba — *Lithuanian Folk Tales* ir ati davė spaudon. Leidėjas reika lauja 600 egz. iš leidyklos iš pirkti. Telkiama prenumera ta. Leidiny telpa būdingiausios lietuviškos pasakos — Eg lė žakėių karalienė, Sigutė ir Jonukas, Dvylika brolių juod varniais ląksčiusių, Gulbė ka raliaus pati ir daugybė kitų. Knyga nemažo formato. Kaina \$4.50. Dail. Ados Karsokaitės gražiai iliustruota. Vertingos lietuviams knygos išleidimą

galima paremti ir ją užsisaky ti šiuo adresu: Mr. Stepas Zo barskas, 85-37 Eighty eight St., Woodhaven 21, N.Y.

Anglų Kalbos Pamokos

K. GINEITIS

6402 So. Fairfield Ave., Chicago 29

Telefonas: HEmlock 4-8037

(3-čias augštas, durys po kairei, arti 63-čios gatvės ir California Ave.)

Duoda prieš karą baigęs Čikagos universitetą

1 dol. 25 ct. val. — privačios

VERTIMAI • PILIETYBĖ • LAIŠKAI

K. J. MACKE & COMPANY

1924 m. Kazio Mačiuko įsteigta Apdraudos Agentūra

2549 West 71st Street, Chicago, Ill.

Tel.: PProspect 6-3140

Tvirtyje apdraudos įstaigoje apdraudžiam namus, baldus, prekes, krautuvų langus, tavernas, automobilius ir kitus įvairius vertin gus daiktus; apdraudžiam namų savininkų atsakomybę, gyvybę ir asmenišką atsakomybę. Reikalui esant, apdraudos mokesčius gale tume paskirstyti net 7 mėnesiams. Kviečiame pasinaudoti mūsų ilgų metų patyrimu ir apdraudos reikalais mielai teikiama patarimais.

MES NESAME PATENKINTI IKI JŪS NESATE PATENKINTI

Mes dėkojame savo klientams už rėmimą mūsų firmos ir jų patogumui mes skelbiame sekančius pagerinimus:

1. Mūsų istaiga Newarke bus atidara ir sekmad, nuo 9 iki 4 val.
2. Mes išsiunčiame siuntinius tuojau neatidėliodami.
3. Oro pašto siuntiniai, jeigu jie pristatomi iki 12 valandos, išsiunčiami tą pačią dieną.
4. Mes padidinome prekių pasirinkimą mūsų maisto ir medžiagų skyriuje.
5. Mūsų maisto, audekų ir vaistų nauji standartiniai siuntiniai yra sudaryti ilga patirtimi remiantis mūsų klientų pareikalavimais. Ateikite i:

Package Express & Travel Agency, Inc.

1530 Bedford Ave., Brooklyn 16, N. Y.

Tel.: INgersol 7-6465, INgersol 7-7272

Atidaryta kasdien ir sekmadieniais nuo 9 iki 6 valandos, o šeštadieniais nuo 9 iki 4 valandos.

312 Market St. Newark, N. J. Tel.: MITchell 2-2452

(Licensed by USSR)

MŪSŲ SKYRIAI:

78 Second Avenue
NEW YORK 3, N. Y.
ORegon 4-1540

11601 Jos Campau Ave.
DETROIT 12, MICH.
TOWnsend 8-0298

121 S. Vermont St.
LOS ANGELES, CAL.
DUnkirk 5-6550

Istaiga atidaryta kasdien ir sekmadieniais 9—6

832 N. 7th Street
Philadelphia 23, Pa.
WAlnut 3-1747

651 Albany Avenue
HARTFORD, CONN.
CHApel 7-5164

1241 N. Ashland Ave.
CHICAGO 22, ILL.
HUMboldt 6-2818

Jums maloniai patarnaus mūsų tarnautojai ir su jumis kalbės jūsų gimtąja kalba.

PADEKIME ARTIMIESIEMS

LIETUVOJE IR SIBIRE

Užsakydami maistą, avalynę, vaistus, medžiagas, siuvamas mašinas, akordeonus ir kita bei atnešdami savo naujus daiktus į seniausią, didelį patyrimą turinčią ir plačiausiai žinomą lietuvišką įstaigą, kuri žymiai praplėtė savo veiklą. Čia rasite tikrą, nuoširdų lietuvišką patarimą, sąžiningą patarnavimą ir žemiausiomis kainomis pirksite odos, skarelų, vilnonių ir rayon medžiagų. Galite ir raštu užsakyti, pasirinkdami iš žemiau paduotų pavyzdžių ir nurodydami pageidaujamas spalvas.

NO. 1 — i ESSR — \$51.30, i ASSR — \$51.90.

100% vilna vyriškam paltui 3 y. ir siutui 3½ y., pamušalo 5 y., 1 kaklaraštis, 2 poros nylon kojinių, 2 šp. siūlų.

NO. 2 — DVIGUBAS—NO. 1 — i ESSR — \$96.00, i ASSR — \$97.80.

NO. 3 — i ESSR — \$48.95, i ASSR — \$49.55.

100% vilna moter. paltui 3 y., pamušalo 3 y., Gėlėto rayon 8 y., 1 vilnonė ir 2 rayon skarelės, 2 poros nylon kojinių, 3 šp. siūlų.

NO. 4 — i ESSR — \$100.00, i ASSR — \$101.20.

Junginys No. 1 ir No. 3 su priedu 3½ y. rayon siutui.

NO. 135 — i ESSR — \$28.75, i ASSR — \$31.10.

18 sv. kiaulės taukų, 10 sv. 1 rūšies kvietinių miltų, 5 sv. cukraus, 4 sv. manų kruopų, 2 sv. ryžių.

Lietuvi, atsimink, jog tik lietuvis lietuvi geriausiai supras!

PATRIA GIFT PARCEL CO.

3741 W. 26th St., Chicago 23, Ill., USA

Tel.: CRawford 7-2126

(Centro skyriaus vedėja Bronė Taujenis)

SKYRIAI:

3305 So. Halsted St., Chicago 8, Ill. Tel.: LA 3-2021 (A. Kavaliauskas)

2439 W. 69th St., Chicago 29, Ill. HEmlock 4-8292. (Marquette Parke)

6908 Superior Avenue, Cleveland 3, Ohio (B. Gražulis)

1520 N. Rockton Ave., Rockford, Ill. Tel.: 3-1793 (A. Šernas)

Darbo val.: 9—6, pirmad. 9—8, šeštad. 9—5. Šventadieniais uždaryta.

Gyvenimas džiaugsmuose ir varguose

TRUDEI TRAKIENEI 80 METŲ

Tarpe nedaugelio Vakarų tautinį darbą, vėliau į religinę pasaulį pasiekusių Mažosios veiklą, net kunigo tarnybą ir Lietuvos tremtinių-pabėgėlių, mirė 1954 m. Kretingoje, kur tebegyvena jo žmona Marija Baltrienė, gimusi Naujokaitė ir Urtė Lokienė.

Anso Trakio motinė, kuri yra išlikusi ir šiandien dar gyva ir sveika grandis tarpe buvusių visos eilės garbingų lietuviškų šeimų abipus Nemuno deltos, Klaipėdos ir Tilžės krašte. Einoriai, Lokiai, Baltriai, Brakai, Buntinai ir kt., tai plačiai žinomi vardai, bet mažai kas žino, kad visos tos šeimos buvo artimai giminingos ir visos yra palikę garbingus pėdsakus Mažosios Lietuvos 19 ir 20 šimtmečio istorijoje. Apie tas šeimas ir jų istoriją plačiau kitą kartą.

Red.

Sakytoto bei ūkininko Anso Baltrio ir jo žmonos Barbės g. Einoraitės šeimoje, Letukų kaime, Klaipėdos apskrityje augo trys seselės ir du broliai. Ten lietuviškoje religinėje dvasioje praleistos kūdikio ir jaunystės dienos. Neilgai džiaugtasi tuo tėviškės šeimos gyvenimu. Senasis brolis pirmojo pasaulinio karo metu buvo rusų "pavilk-tas" į Sibirą, o už kelių metų grįžęs, mirė. Senesnioji seselė ištekėjo už pasiuntinio misijonieriaus Kristupo Lokio ir išvyko beveik visam laikui į Indiją. Sesuo Marija ištekėjo už Jono Juzaičio ir duodama 6-tam vaikui gyvybę, mirė. Brolukas An-sas išvyko į "miestą" studijoms, vėliau į karą, o grįžęs, įsijungė į

vėliau išvežta į Sibirą, kur po lidžių vargų prieš kelis metus žuvo. Žentas Mikas Šilgalis, jau apie 15 metų atskirtas nuo žmonos ir dviejų vaikų, ir tebeskursta Sibiro taigose, bet tikisi greit pasimatyti su savo žmona, ir vaikais, dabar gyvenančia vakarų Vokietijoje, kur sūnus Jonas, tebelaukia atvykstant savo žmonos ir dukters iš Klaipėdos. Jauniausioji duktė Gryta, iškėjusi už kanadiečio misijonieriaus, jau penktus metus gyvena Indijoje, bet šiomis dienomis ji atvyks pas savo motiną.

Šiandien motina Trakienė tebesidžiaugia tik dviejų savo vaikų artyste Čikagoje, būtent savo dukra Urte ir jos žentu Jurgiu Padagu, pas juos gyvendama, 3225 W. 66 St. Čikagoje, ir sūnumi kun. Ansu ir dr. Adele Trakiais. Su džiaugsmu prižiūri savo mylimus anūkus ir stengiasi padėti namų ruošoje. Be darbo ji ir šiandien beveik nepraleidžia dienos. Be to ramosios valandos yra jos skiriamos religinei literatūrai, o dienraščiai nelieta jos neaperskaityti nuo pradžios iki galo.

Nors jos sūnūs ir dukros, žentai ir marčios, anūkai ir anūkės, sesuo ir kiti giminės išsklaidyti po visą pasaulį, tačiau dvasioje visi su ypatinga meile ir dėkingumu švęs jos 80 metų sukaktį.

CHICAGOS ŠVARIAUSIAS IR
MODERNISKIAUSIAS DARŽAS
BUČO DARŽAS
WILLOW WEST INN
AND PICNIC GROVE
83rd and Willow Springs Road
WILLOW SPRINGS, ILL.

• Parduodu, Pritaikau • ir Įdedu Naujus

moderniškus aliuminijaus langus, duris ir vasarinius tinklelius. Apdraudžiu namus, automobilius, langus, baldus ir kitus dalykus nuo ugnies, vagies ir kitokių nelaimių.

Kreipkitės, mielai noru
Jums patarnausiu.

JUOZAS SPAITIS
3261 So. Halsted St.
Victory 2-6469

NAUJAS TEPALAS

ir tabletės teikia naujos vilties kenčiantiems nuo reumatizmo ir artrito.

The Star Pharmacal kompanijos, Chicago, chemikas pagamino naują tepalą ir tablečių. Ši nauja kombinacija, žinoma vardu AMERPOL RUB ir AMERPOL TABLET, pripažinta labiausiai efektyvia, malšinant skausmus, kuriuos paprastai sukelia reumatizmas ir artritas.

Ši nauja pasitvirtinusi kombinacija buvo išrasta paraudusiems, uždegimui turintiems sąnariams gydyti, patinimui sumažinti ir nutirpusių raumenų skausmui nušalinti nuostabiai greit ir su nuostabiais rezultatais. Prašykite vaistinėse. 98c. tepalas, \$3.50 tabletės.

NELAUKITE -

RYTOJ GALI BŪTI PERVELU!

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius, ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimėi išitikus, neturėsite jokių nemalonumų.

"Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters"

O'MALLEY & McKAY, Inc.

222 WEST ADAMS STREET KAMBARYS 1043
Telefonas: CENTRAL 6-5208

Generaliai Agentai šių Kompanijų:

COLUMBIA INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
LUMBERMEN'S INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
MICHIGAN FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE CO.
MASSACHUSETTS BONDING & INSURANCE CO.

AUTOMOBILIŲ TAISYMAS IR GAZOLINO STOTIS

Lyginimas, dažymas, taisomi ir reguliuojami (tune-up) motorai, stabdžiai, transmisijos ir t. t. Alyva, baterijos ir padangos. Taip pat mano garaže perkamus duslintuvus įdedu veltui.

Nelaimių
pasitaiko.

Mes pataisome.

Leiskite mums
pataisyti
radiatorių.

Ar reikia
pagalbos?

(MUFFLERS INSTALLED FREE)

Ford 1941-53	\$8.25	Mercury 49-51	\$8.95
Chevrolet. All 1937-53	8.25	Old. mobile 6, 41-50	8.20
Chevrolet 54-55	9.95	Plymouth 42-56	9.95
Chrysler 6, 42-52	9.91	Pontiac 37-54	8.95
Dodge 6, 42-56	9.95	Buick 37-52	12.00

IR TAIP PAT ČIA NEIŠVARDINTIEMS AUTOMOBILIAMS.
Išmetimo paipą irgi įdedama veltui, jeigu perkama kartu su duslintuvu.
DARBAS ATLIEKAMAS PATYRUSIŲ MECHANIKŲ.
Dirbtuvė atidaryta: nuo 8 val. ryto iki 9 val. vak. Sekmad. uždaryva.

M. ČESAS

1934 West 59th Street

Tel.: GR 6-9136

PASAULIO LIETUVIŲ ŽINYNAS

(LITHUANIAN WORLD DIRECTORY)

paruoštas Aniceto Simučio

Tai didžiausias informacijų šaltinis apie Lietuvą ir lietuvius koks bet kada buvo išleistas lietuvių ir anglų kalbomis vienoje knygoje. Šis 464 puslapių veikalas yra pilnas informacijų apie Lietuvą, lietuvių kalbą, meną, literatūrą, muziką, sovietų okupaciją, deportacijas ir t. t. Jame surašyti keli tūkstančiai lietuvių kultūrininkų, laisvųjų profesijų narių, biznierių, parapijų, klubų, organizacijų, radijo valandų ir t. t. Stambus iliustruotas angliškais skyriais, liuk-susinis popieris, kieti viršeliai. Kaina—\$6.50. Tai kiekvienam lietuviui visuomenininkui reikalinga knyga. Nepaprastai puiki dovana tiek lietuviams, tiek lietuvių draugams kitataučiams.

Reikalaukite pas platintojus, arba užsakymus siųskite:

Mr. A. Simutis, 41 W. 82nd Street, New York 24, N. Y.

AMERIKOS ŽMONĖS PAGARSEJE PRASTAIS DANTIMIS,

pasakė Benjaminas Franklinas dar prieš 170 metų. Yra kas nors blogai, jei 95% vaikų jau turi išpuvusius dantis. Apie dantų ligas ir kaip nuo jų apsisaugoti vaizdžiai ir išsamiai rašo Dr. Antanas Gustainis savo naujoje knygoje.

DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis

Geras popierius, kieti viršeliai. Knyga kainuoja \$4.00.

Siųskite čekį ar Money Orderį:

NAUJENOS, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Ill.

Prof. Vaclovo Biržiškos

SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA

Pirmajame tome yra 208 puslapiai, o antrajame 226 pusl. Abu tomai minkštuose viršeliuose parduodami už \$4.00, o kietuose viršeliuose už \$6.00.

Abi knygas gausite, jei pinigus pasiųsite tokiu adresu:

NAUJENOS

1739 So. Halsted Street

Chicago 8, Illinois

Pastangos ir rezultatai

Š.m. gegužės mėn. 3 ir 4 d. Jaunimo Centro patalpose įvyko su nekantrumu lauktieji "Pažadėtosios Žemės" spektakliai. Kadangi šis pastatymas buvo gerokai išgarsintas ir sukėlęs plačių diskusijų dėl jo reikalingumo, tebūnie tad leista atviriau pasisakyti.

Mums yra labai nemalonu pačioje pradžioje pažymėti nusivylimą šiuo pastatymu apskritai. Nenorime kaltinti pono Tvirbuto nesupratęs veikalo, tačiau tokia mintis persasi. Jeigu režisieriui rūpėjo charakteriai, tai jis pasirinko netinkamą veikalą. "Pažadėtoji Žemė" yra ne charakterių ar situacijų komedija, bet, anglišku terminu — "a problem play". Tokiam veikalui svarbūs ne charakteriai, bet išgyvenimas — problemos išvystymas. O nuoširdaus išgyvenimo trūko visiems, išskyrus Norą (Zita Kevalaitytė) ir Gertrudę Marsh (Elena Petrokaitė). Pirmas veiksmas buvo pristatytas visuomenei kaip pigaus teatro groteska, kur klouniški pokštai ir triksai kėlė tiesiog pasigailėjimą. Kad pav. ir James (Stasys Bernatavičius) ranka stabdymas skambučio — nieko nepridėjo prie jo šalotos ir lėtos figūros, ypač, kad jo ranka buvo panaši ne į tradicinio anglų tarno ranką, bet į lietuvių artojaus. James Wickham (Balys Račkauskas), savo rolę atlikęs visai gerai, buvo tokios gyvos groteskos pavyzdys. Ne tik kad sudarkytas jo veidas padarant nepanašų į žmogų, bet ir vokalinė medžiaga naudota neįtikinančiai.

Mes suprantame, kad perdėjimas scenoje yra leidžiamas, tačiau ir tam yra riba. Kikenimas ir besaikis kvatojimas čia į tarnaitę, čia į žmoną visai be tikslo nėra charakterio žymė. Greičiau nepasisekęs ieškojimas. Tas pats pasakytina ir apie notarą Clement Wynne (Motiejus Stelmokas). Kadangi testamentas buvo tikras ir vėliau nupaskotas, tai atsinešimas portfelio įvairių tualetinių atributų niekuo nepateisinamas, nebent norint niekeliais prajuokinti publiką. Taipgi jo kosėjimas. Gali žmogus, žinoma, kosėti, tačiau ne be galo. Ne tas mums svarbu: kosėjimas notarui iš viso nebuvo reikalingas! Kosulys nieko nepakeitė — nei eilutės iš testamentu, nei testamentu pame-timo. Įvairumas? Bet ir įvairumas turi būti tikslingas. Kas neprisideda prie veiksmo eigos — technika ar tekstas — negailestingai šalinama. Antro veiksmo "pokštai", nors ir perdėti, bet gali būti suprantami ir pateisinami, nes jais iškeliamas naujo krašto būdas, charakteris ir bent vaizdas. Betgi pirmojo veiksmo veikėjų išdaigos (atsiprašau) tik susmugdo mums iš litera-

tūros žinomą anglų tipą.

Režisierius visai nesiskaitė su tais, kurie atsilankys į pastatymą, nes išlaikė 4 val. 10 minučių, vietoj 3 val. Bet mes turim būti dėkingi ir už tai... nes notaras galėjo kosėti dvigubai ilgiau, James Wickham juoktis kita tiek, o veiksmas irgi buvo pernelyg išstėtas, pilnas pasikartojimų — tiek žėstuose, tiek ir dialoguose.

Antrąs veiksmas suprantas ir išgyventas tikriau. Nors ir čia pilna neįtikinančio juoko, daužymosi bei blaškymosi, vis dėlto bendras vaizdas gaunasi šviesus ir pozityvus. Frank Taylor (Jonas Kelečius) pasipiršimas po stalu ir Noros išvežimas psichologiškai yra neįmanomi. Tačiau realiai įsivaizduojami ir galimi.

Trečias veiksmas, kurį Kelečius ir Kevalaitytė puikiai išnešė, reikia laikyti geriausiu surežisuotu, neminint jau sakyta išstėsimą. O šis veiksmas pasisekė todėl, kad į jį režisierius nieko naujo (t.y. savo) neįvedė. Šio veiksmo ašis yra ne kas kita, kaip Šekspyro "The Taming of the Shrew." O šia tema ir režisieriai, ir aktoriai, ir žiūrovai daug veikalų yra skaitę ir matę. Veiksmas baigiasi techniniu neap-sisprendimu: kada Frank Taylor laiko pakėlęs žibintą, rodydamas miegamojo link, Nora Marsh nesujuda. Ir ne po geros sekundės nedaro žingsnio ta kryptim. O tačiau jau ketvirtame veiksmo ji šypsosi laiminga. "Shrew" yra suvaldyta! Kiekvienas veiksmas yra lyg ir atskiras veikalas — jis turi ne tik pradžią ir pabaigą, bet ir gaires sekančiam veiksmui. Tarp 3-čio ir 4-to veiksmų šito kaip tik ir trūko.

Ketvirtą veiksmą reikia laikyti labiausiai nepavykusiu. Frank Taylor sumenko, nustojo savo jėgos. Atvykęs Edward Marsh (Edvardas Radvila), kuris puikiai pasirodė "Prieš-

Srovę," dabar gi, patekęs ne į jam tinkamą rolę, blaškėsi nežinodamas nė kaip geriau atsistoti, žengti ar sėdėti. Žodžiai kirtosi su žestais, veiksmas su abejingumu, dialogai pynėsi mechaniškai — nei kam, nei kodėl. Emura Sharp (Julija Cijunėlienė) visai nebuvo reikalinga — jos žinias galėjo perduoti jos vyras Sidney (Stasys Petkus) savo trumpą rolę gerai atlikęs. Cijunėlienė ne tik silpnai suvaidino, bet buvo netinkamai ir nugrimuota — atrodė per jauną gyvenimui, kurį išgyveno ir vargū, kurį išvargė. Geriausiai savo roles atliko Elena Petrokaitė, Zita Kevalaitytė ir Jonas Kelečius, kur jis nebuvo verčiamas kartotis ar šaržuoti. Julius Balutis ir tiko savo vietai, bet kiltų klausimas kam jis iš viso buvo? Čia tektų nusistebėti vertėju arba

(Tęsinys 12 pusl.)

UŽKIETĖJĘ KORNAI

(nuospaudos), nuotrynos, karpos? Šie skausmingi dalykai pašalinami su garantija per 3 dienas. Reikalaukite iš savo vaistininko.
K O R N - K I T — tik už \$1.00.

Siųskite siuntinius!

Siunčiame dovanų siuntinius į Lietuvą ir kitus kraštus: naujus gatavus rūbus ir taip pat įvairias medžiagas, maistą, vaisius, akordeonus, siuvas ir mezgamas mašinas, laikrodžius ir kitus daiktus. Siuntinius galite patys čia vietoje sudaryti.

KAINOS PRIEINAMOS.

A M E R L I T SUPPLIES CO.

2221 W. CERMAK ROAD
CHICAGO, ILL.

STASYS GRUBLIAUSKAS, Vedėjas.

CONSTRUCTION & HOME SERVICE Lietuvių Statybininkų Sambūris

2618 West 71st Street

Chicago 29, Illinois

PROspect 8-4268 — PROspect 8-4269

V. ŠIMKUS

Gen. kontraktorius, naujų namų statyba, įvairūs remontai.
TERminal 9-5531

K. BUTKUS

Namų pagerinimas, aluminijaus ir stiklų: durys, langai, ju-stogeliai, tvoros ir kita.
PROspect 8-2781

J. RAUDONIS

Cemento darbai.
HUDson 7-4086

V. VAITEKŪNAS

Dažymas, dekoravimas iš lauko ir vidaus.
PROspect 8-2215

A. STANČIAUSKAS

Šiluma, oro vėsintuvai ir skardos darbai.
OLympic 2-6752

F. KAIRIS

Vandentiekis ir kanalizacija.
VIRginia 7-3033

Raštinė atdara pirmad. ir ketvirt. nuo 9 iki 9; šeštad. nuo 9 iki 2.

PASIMATYKIT SU STANLEY LITVINU

APIE SAVO NAMO
INSULIACIJOS PROBLEMAS.

Mes turime išdirbtą reputaciją pilno pasirinkimo A-1 rūšies stako lentų ir namams materialų.

CARR-MOODY LUMBER COMPANY

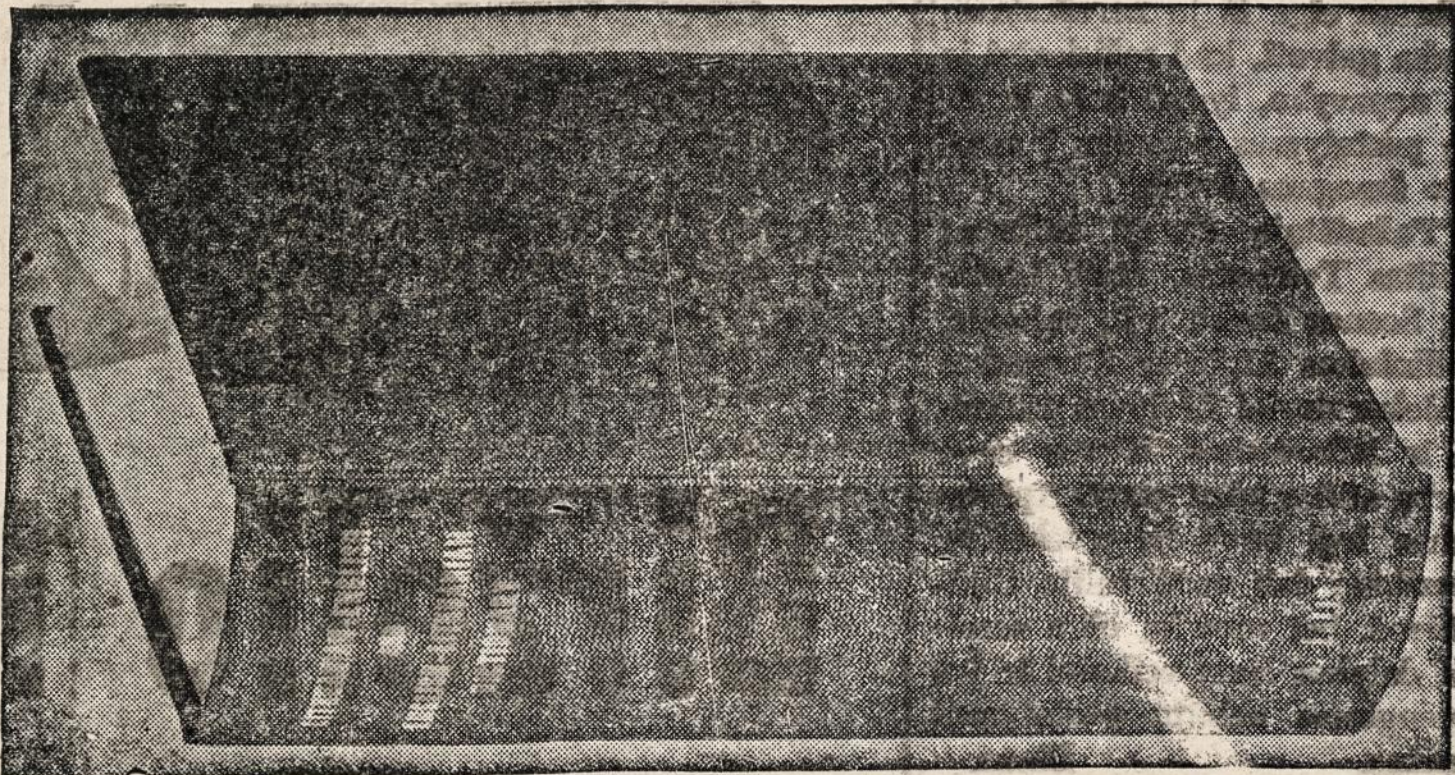
3039 SO. HALSTED STREET

Tel.: VICTORY 2-1272

STANLEY LITVINAS, Mgr. — LIETUVIAI SALESMONAI

Dabar yra laikas tinkamai įrengti savo namą vasarai ir žiemai.

GERIAUSIAS ANGLŲ KALBOS ŽODYNAS

A. Lalio Angliškai-lietuviškas ir Lietuviškai-angliškas žodynas yra plačiausios apimties ir praktiškiausias iš visų iki šio išėjusių žodynų.

Kito tokio plataus ir išsamaus žodyno artimu laiku nenumatoma išleisti. 1256 pusl. Abi dalys vienoje knygoje. Įristas stipriuose kietuose viršeliuose kainą \$14.

Siųskite čekį arba money orderį.

NAUJIENOS, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Illinois

Pastangos ir rezultatai (Tęsinys iš 11-to psl.)

režisieriumi — vienas iš jų sugadino Benjamin Tretter vaidmenį, pristatydami mums ne mūrininką, bet dykaduonį pokštininką. Juozas Skomantas, vaidinęs Reginald Hornby, silpnai pasirodė ir scena dar nėra jo tikra žemė. Žinoma, tai daugiau režisieriaus kaltė, nes jis turėjo vaidinti kaip nereikia. Jo rolė, nebuvo ilga, bet viena iš sunkiausių, kur šokinėjimu, šokimu ar balso pakėlimu nesukursi "lengvo gyvenimo" tipą. Neradimas šiam charakteriui išraiškos, norėta užpildyti spragas "I'm sorry," "bye, bye" ir pan. išsireikškimais. Taip, lengvose komedijėlėse amerikiečiai vartoja svetimus kalbažodžius, bet rimtuose verstiniuose veikaluose, koku yra "Pažadėtoji žemė" — vengia. Dėlto čia nebuvo vietoje ne "Mr., Mrs., Miss," nekalbant jau apie tokius, kaip "I'm sorry."

Sumuojant tenka pastebėti, kad buvo jaučiamas paruošimo skubotumas, nesusižaidimas, nesusigijvenimas. Dažnai žodžiai piovėsi su gestikuliacija ar mimika. Tas ypač buvo jaučiama tarp Nora Marsh ir jos draugės Agnes Pringle (Stasė Kielaitė): kada pirmoji iškeldavo rankas, antroji dar neužbaigusi kalbos ir atvirkščiai. Dorothy Wickham (Ona Mironienė) gerai suprato savo rolę ir, matyt, nepasidavė režisieriaus šaržui — vaidino natūraliai, kas jai ir tiko. Tačiau jos charakteris irgi neišmąstytas — pabaigoje ne iš šio, nei iš to, ji padaroma angelu iš velnio. Svarbiausia, kad tam davinių nebuvo pirmame veiksmo.

Nesusižaidimo žyme paženklintos 4-to veiksmo net trys scenos: tarp Nora ir Edward Marsh, Nora Marsh ir Reginald Hornby, tarp Nora Marsh ir Frank Taylor. Pastarasis iš buvusio liūto ir savimi pasitikinčio charakterio, padarytas ramus teliukas, kuris nežino nei kur eina, nei ko bliuna. Tai nėra charakterio lūžis, kas reikalaujama dažnai veiksmui einant į pabaigą, nes tokio lūžio veiksmo eiga iš jo nereikalavo. Tenka galvoti, kad režisieriui ir čia nepavyko, lygiai kaip ir visas pastatymas panašus į samdyto žmogaus darbą.

"Pažadėtąją žemę" režisavo Ipolitas Tvirbutas, statė Lietuvos Scenos darbuotojų sąjunga. Dailininkas Algirdas Kurauskas ir dekoratoriai Česlovas Rukuiža ir Nikodemas Micius savo darbą atliko labai gerai. Apšvietimas irgi buvo be priekaištų. Muzikinę dalį vedė Julija Cijūnėlienė, bet muzika nėra esminis dalykas šiam veikalui ir jos išvengimas nebūtų pastatymui kenkęs.

Sinus.

JUOKAI

Tikras draugas

— Kai būsi reikalingas pinigų pasiskolinti, kreipkis į mane.

— Labai dėkingas, tai ir kreip-

12 - NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
— SATURDAY, MAY 31, 1958

piuosi.

— Tai gerai, eime ieškoti, kas mudum galėtų paskolinti!

Būsimas škotai

— Matuk, kodėl darai tokius didelius žingsnius?

— Mama nupirko naujus batų ir liepė labai taupyti!

Nemandagūs laikai

— Ei, žinai, nebe tie laikai.

Būdavo senesnius žmones, gerbia, moterims pirmenybę duoda.

— Na jau, na jau. Pats mačiau, kaip autobuse pačiam kažkas vietą užleido.

— Kas iš to, kad man užleido, o mano žmona visą valandą turėjo šalia stovėti.

— Kas tas toks su tokia idiotiškai kvaila fizionomija?

— Atsiprašau, tai mano brolis.

— Atsiprašau, iš karto nepa-

stebėjau panašumo!

Niekas neverčia

— Kur buvote šią vasarą?

— Niekur nebuvo, pasilikome namie. O kur tamsta pats buvai?

— Italijoje.

— Italijoje vasarą? Sako, ten vasaros metu ir šešėlyje yra 40 laipsnių Celcijaus!

— O kas mane verčia eiti į šešėlį?!

PAKVIENTIMAS

Chicagos Lietuvių Choras "PIRMYN" širdingai kviečia Tamstą dalyvauti 20 metų SUKAKTUVIŲ BANKETE, paminėjimui 1938 m. įvykusios "PIRMYN" choro kelionės į Lietuvą.

Banketas įvyks birželio 8 dieną, 5 valandą po pietų. CLEARING INDUSTRIAL CLUB patalpose, 6455 So. Central Ave. Rezervuotos vietos kaina \$5.00.

Užsakymus priima:

JACQUELINE URBIKAITĖ-CANNON, VI 7-2110,
EVELYN NARBUTIENĖ, HI 5-7148,
STEPHENS LIQUORS, Lafayette 3-1933.

PAVASARINIS Naujienu Piknikas

Birželio 15 diena BUČO PARKE

WILLOW SPRINGS, ILLINOIS

Šokiams groja šaunus orkestras